

TURAI HÍRLAP

KÖZÉLETI HAVILAP

1994 OKTÓBER

Lobogtasd a zászlót!

Most kezdünk élni mindnyájan, mikor
deríti hajnalát egy messzi kor
s mely elnyomottan régen szendereg
a vágy valósul és az emberek
kiket nem fűzött eddig egybe semmi:
testvérek s emberek akarnak lenni.

E messzi kor egész közel van, itt,
hol szív és ész megosztja titkait
s kit elragad és lelkesít a láz:
a tespedtnek tervekről magyaráz
az élenjáró s hosszú rendet vágva
beáll a küzdők s alkotók sorába.

Új életformát s eszmét hoz elő
a népekben duzzadó őserő
s a fejlődésből máig kiesett
és megvetett, kihasznált színesek,
kikben romlatlan szív, izzó parázs van:
vállvetve vesznek részt a haladásban,

hogy válaszfal, mit önkény ötvözött,
ne álljon ember és ember között,
ezt hirdették meg a nagy szellemek
és győzelemre viszik ellened
az üldözöttek és az elítéltek,
mert ember embertárs nélkül nem élhet.

Mint véka lisztben maroknyi kovász
új életet érlel a változás,
boldog, ki benne él, a fiatal,
övé a küzdés és a diadal,
sebek gyümölcse, kín, öröm és pálma:
nekik valósul őseinknek álma.

Ki már kiállt a sorból, veterán,
velük vígad és résztvenni kíván
közös örömben, diadalban és
az éneke Tyrtaios-küldetés
s buzdítva küld hozzátok szívből pár szót:
emeld magasba s lobogtasd a zászlót!

Gát István

Tartalom a teljesség igénye nélkül:

A képviselő-testület szeptember 26-i ülése --- Rendőrség sajtótájékoztatója --- Levél a telefonigénylőkhöz

Idősek világnapja --- 38 év után újra itthon --- Falugazdász tájékoztatója

A KÉPVISELŐ-TESTÜLET ÜLÉSÉRŐL

Szeptember 26-án délelőtt, a testületi ülés előtt, a beruházások helyszínére látogattak az önkormányzati képviselők. Megtekintették a Szoc. Otthonnál készülő épületet; a Műszaki Ellátó Szervezet Kónya-tó melletti telephelyén felépült telefonközpontot; a szennyvízcsatorna építését a Szövetség utcában, a szennyvizet gyűjtő betonaknák telepítését az Alsóerdő-soron; valamint a szennyvíztisztító elkészült objektumait, ahol Töröcsik Ferenc, a beruházás vezetője tartott tájékoztatót.

A közel két óras út után kezdődött el az ülés, melyen Tóth István polgármester a következő napirendi pontokat terjesztette a testület elé:

1. Tájékoztatás a beruházások helyzetéről (telefon, szennyvízcsatorna, tisztítómu, stb.)
2. Az elmúlt 4 év önkormányzati határozatainak és rendeleteinek értékelése.
3. A testvérközségi szerződések előkészítése.
4. Egyebek
 - a.) Az október 23-i ünnepség előkészületei
 - b.) A turai cigány-magyar lakosság viszonya
 - c.) "Turáért Emlékérem" adományozása.

Az első napirendi ponthoz nem kellett sok kiegészítést mondania a polgármesternek, hisz a helyszínen részletes tájékoztatást kaptak a képviselők.

A Szoc. Otthonnál várhatóan november végére készül el az épület, amelyben orvosi rendelő lesz, és az alkalmazottak részére is lesznek helyiségek.

A telefon hálózat építésére az ÉSZTÁV az ÉKSZOL Kft.-vel kötött szerződést. A központ épülete előtti szakasz feltárással kezdődtek a munkák szeptember 20-án, s a Damjanich úton folytatódtak. (A foglalkoztatás érdekében a polgármester felvette a kapcsolatot a Gödöllői Munkaügyi Központtal, így a földmunkálatokhoz helyi munkanélküliek alkalmazására kerülhet sor. Megjegyzendő, hogy a kiértesített közel negyven személyből kb. 30 fő jelent meg, s csak 10 fő fogadta el a felajánlott munkát.)

A szennyvízcsatorna gerinchálózatából 9 km készült el s mintegy 15 km bekötő vezeték épült meg az ülés időpontjáig. Elkészült az Alsóerdősor, Vörösmarty u., Akácos út, Hősök útja, Tüzér u., Aradi u. és Szövetség utca. Megtörtént az átkötés a Zsámboki út alatt, folyik a Temető és a Sport utca gerinchálózatának építése. Megkezdődtek az aknatelepítések, a 150 db leszállított akna folyamatosan kerül beépítésre. Rendkívül meglepő a munkálatokat, hogy a telepített területen több helyen már 60 cm mélységben talajvíz tör fel. A szennyvíztisztító telepítése elkezdődött; a víz és villamos energia kiépítése szeptember 1-re, a vasbetonszerelés szeptember 18-ra elkészült. A tisztító tartályok egyharmada felállításra került és készen van a vízzáró betonréteg, valamint a kiszolgáló létesítmények beton alapja is. Ha az időjárás engedi, a munkákat határidőre befejezik a kivitelezők.

Több mint egy hónapos késéssel elkészült a Szent János sori "ivókút". Folyik a II. világháborús emlékmű elkészítése, előreláthatóan október 23-ra kész lesz.

Az elmúlt 4 év rendeleteiről és határozatairól készített statisztikát a képviselők az ülés előtt megkapták, az adatokkal kapcsolatban Vadász György jegyző mondott szóbeli kiegészítést. 1990. októbertől 1994. augusztusig 417 határozatot és 53 rendeletet hozott a testület. A határozatoknál 4, a rendeleteknél 3 esetben kifogásolt egy-egy megfogalmazást a Köztársasági megbízott. A jogi érvelést minden esetben tudomásul vette a testület, és módosította a kifogásolt részt.

A testület 1992. június 29-én ill. 1993. szeptember 27-én hozott határozatait szerint két testvérközsége van Turának, az erdélyi

Csikszentimre és a szlovákiai Jászó. Ezen kapcsolatok szabályozására most készült el a megállapodás-tervezet, melyet a képviselők megvitattak, néhány pontban módosítottak. Felhatalmazták a polgármestert, hogy ismertesse Csikszentimre és Jászó vezetőivel a megállapodás tervezetét, és folytasson tárgyalást a végleges szerződés megfogalmazásáról.

Az október 23-i ünnepség helyszínéül a Kaszinó teret javasolta az Oktatási és Kulturális Bizottság. A Bizottság álláspontja szerint az ünnepi megemlékezést egybe kell kötni a II. világháborús emlékmű felszentelésével. Az ünnepség szervezését Kis András végzi, a forgatókönyvet Kálna Tibor készíti el. Az egyházi szertartással kapcsolatban Lukács András plébános úrral szükséges egyeztetni és fel kell venni a kapcsolatot az Izraelita Hitközséggel.

A következő napirendi témában a cigány-magyar lakosság viszonyának elemzése mellett a cigány lakosság munkalehetőségeivel, valamint a kisebbségi önkormányzati választással is foglalkozni kívánt a testület. Sajnos a meghívott etnikai képviselők és egyesületi vezetők nem jelentek meg az ülésen, ezért ez a téma a következő, október 31-i ülésen újra napirendre kerül.

Az Önkormányzat a helyi közügyek valamely területén elért kimagasló teljesítmény vagy a község érdekében huzamosabb időn át folytatott kiemelkedő munkálkodás, életmű elismerésére kitüntetés alapított 1993. március 29-én az 4/93. sz. rendeletével. (Az érem viszont csak a napokban készül el.) A rendelet szerint "lehetőleg az augusztus 20-i Szent István napi" ünnepségen kell átadni a kitüntetetteknek, de most kivételesen október 23-án kerül sor az átadásra. Az Oktatási és Kulturális Bizottság által kitüntetésre javasolt személyek között nyugdíjas pedagógusok voltak többségben. A Képviselő-testület döntése alapján 1994-ben a "Turáért Emlékérem" kitüntetését Chikán Ernő, Lakó Erzsébet, Fekete László és Gaál Menyhértnek nyugdíjas pedagógusok kapják.

A továbbiakban Kuti József, az Okt. és Kult. Bizottság elnöke tájékoztatást kért a Polgármesteri Hivatal vezetőitől a gyermekek egészségügyi szűrővizsgálatának előkészületeiről, amelyről a július 25-i ülésen volt szó. Elmondta, hogy többen jelezték kifogásaikat a Vagyonvédelmi Kft. tevékenységével kapcsolatban. Az Iskolaszék kéri, hogy az éjszakai járőrözés során gyakrabban végezzenek ellenőrzést a Köztársaság úti iskola környékét.

Ezt követően a szociális segélyekkel kapcsolatos fellebbezéseket terjesztett elő Lévai Józsefné, a Szoc. Bizottság elnöke.

Varjú Mihály ismertette az Ügyrendi Bizottság javaslatát, mely szerint meg kell szervezni a faültetést a Szent János soron és a Kónya tó környékén. Javasolta az iskolai tanulók bevonását is tevékenységbe.

Tóth István elmondta, hogy okt. 1-én, az Idősek Világnapja alkalmából a (volt) Galgagyöngye étterembe ünnepségre hívta a község 80 év feletti lakosait, 260 személyt, akik között a 90 év felettiek 20-an vannak.

Az ülés végén a polgármester tájékoztatást adott a kastély helyzetéről is. Elmondta, hogy találkozott a tulajdonos képviselőjével, akitől intézkedést kért a kastély állagának megóvása érdekében, hiszen a rongálókától (akik saját életüket is veszélyeztetik!) is meg kell védeni az épületet. Az Illetékhivatal 6 millió forintba büntette meg a tulajdonost és a Műemlékvédelmi Hivatal is megtette a szükséges intézkedéseket.

Kuti J.

Levél a telefonigénylőknek.

Tisztelt Telefonigénylő!

Ön 1991-től közel 30 ezer előfizetővel együtt 15 ezer Ft-ot (illetve 22 ezer és 29.500 Ft-ot befizetett abban a reményben, hogy 2 év múlva Önnek és igénylőtársainak telefonja lesz. Arról is informálódott, hogy a térség telefonfejlesztését nem egy, hanem negyven önkormányzat kezdte el szervezni azok után, hogy korábban a távközlési piacon monopól helyzetben lévő MATÁV (Magyar Távközlési Vállalat, amely 1990-ben különvált a Postától és csak a távközléssel foglalkozik) 10 éven belül nem ígért a térségben teljes telefonfejlesztést. Azt is tudnia kell, hogy nem az önkormányzatok feladata a telefonfejlesztés megoldása, de ismerve a lakosság nagyszámú igényét, a térség képviselő-testületeivel együtt úgy döntöttünk, hogy megpróbáljuk sorsunkat ebben a kérdésben is kezünkbe venni és minden olyan lehetőséget feltárni, ami megoldhatja mindannyiunk közös problémáját.

Az együttműködő 40 önkormányzatnak ahhoz, hogy bizonyítani tudja a lakosság jogos telefonigényét, fontos volt az Ön befizetése.

Itt meg kell jegyezni, annak ellenére, hogy ma egy telefonvonal kiépítése 130-140 ezer Ft, az önkormányzatok mindvégig ragaszkodtak ahhoz, hogy a lakossági befizetés az Ön által befizetett összeget ne haladja meg. A MATÁV ezt a hozzájárulást nagyon alacsonynak tartotta és ennek ismeretében szóba sem állt az önkormányzatokkal. Sőt 1991-1993. között állandó vitában alakuló távközlési törvénytervezet létrehozását is akadályozta, melynek a Parlament által való elfogadása nélkül az önkormányzatoknak nem lett volna lehetőségük a telefonfejlesztésbe beleszólni. Az Ön által befizetett pénz mint hiteles szándék és az önkormányzatok együttes munkájának eredményeképpen ugyan a tervezettnél jóval később, de elfogadták a távközlési törvényt, s így lehetővé vált, hogy a közös szándékunk megvalósulhasson.

A DIGITEL 2001, melynek tulajdonosai az önkormányzatok és a Talk Giltek izraeli cég megpályázta a miniszterium által kiírt koncessziót (a kizárólagos üzemeltetési jogot a térségben), melyre benyújtott pályázata a legjobbnak bizonyult és ezért elnyerte azt. Meg kell azonban itt is jegyezni, hogy a pályázat lebonyolítása a tervezetthez képest kétszer annyi időt vett igénybe. A koncesszió a miniszter által aláírt szerződés formájában, tehát 25 évre a DIGITEL 2001 Rt tulajdonába került. Az önkormányzatokon kívül álló fenti okok miatt késve, de megkezdődött a koncessziós társaság megalakítása, ahol újabb akadályozó tényezők merültek fel, azért mert az izraeli cég nem biztosította a fejlesztéshez szükséges garanciákat. Komoly és embert megpróbáló zsarolási és vesztegetési kísérletekkel tarkított tárgyalások következtek, hiszen az izraeli cég meg akarta tartani a koncessziót.

Öszintén meg kell mondani, hogy ebben a stádiumban annak a veszélye is fennállt, hogy nem sikerül a felvállalt feladatot az önkormányzatoknak elvégezni.

A CG Sat francia cég részvételével létrejött az ÉSZTÁV RT (Észak Pest Megyei Távközlési Rt), melyben az ön-

kormányzatok, DIGITEL 2001 Rt és azon belül az izraeli cég is résztulajdonos. Így elhárult az akadály a további fejlesztés elől, és a megkezdett munkálatok jelei már több településen láthatók, melyről egyre több információval fog Ön is rendelkezni. A fentiekből egyértelműen következik, hogy az eredetileg elképzelt ütemezés, melynek eredményeként 1994. májusában az első telefonnak meg kellett volna szólalni, késik.

Higgye el, hogy települése polgármestereként személyesen mindent megtettem azért, hogy a 4 éves periódusunk lezárásaként megörvendeztessük Önt telefonnal, több ezer igénylőtársával együtt. Talán Ön is érzi, hogy rajtunk kívül álló okok miatt ez az időpont most csúszik, de kérem, hogy munkánk levélben le nem írható nehézségeket tartalmazó elvégzése után ne kudarcként, hanem eredményként könyvelje el magában tevékenységünket, mert a MATÁV ígéretéhez képest Önnek hamarabb lesz telefonja. Az önkormányzatok a lakossági befizetések birtokában tudtak erőt kifejteni a MATÁV más irányú szándékaival szemben.

A polgármesterek rendkívül fontosnak tartották, hogy a lakosság mindennapi életéhez ma már nélkülözhetetlen telefonkérés mielőbb megoldják. Kérem a szándékot és a munkát nézzék, amikor bírálják vagy értékelnek, és ne az alapján ítéljenek, amiről Ön és a polgármesterek sem tehetnek.

Ebben a munkában a térség polgármesterei politikai pártállástól függetlenül együtt keményen és tisztességgel dolgoztak, álltak helyt.

Ha ez a telefonfejlesztés megvalósul, munkánk másik eredménye az lesz, hogyha nem is azonnal, de a későbbiek során folyamatosan településünknek bevétele lesz ebből. A MATÁV ezt sem tudta volna biztosítani.

Minden ellenkező híresztelés ellenére azoknak, akik kezdetől fogva bíztak a fejlesztésben, eredetileg befizetett pénzükért most már belátható időn belül telefonja lesz.

Az építés több fázisban zajlik majd, melynek első fázisába mindenki nem kerülhet bele, hiszen ennek technikai akadályai vannak, tehát nem a települések egymás közötti rangsorolásáról van szó, hanem a műszaki lehetőségek adta ütemezésről.

A kábel tv megvalósítására egy későbbi ütemben kerülhet sor, mivel most az anyagi és műszaki erőket a francia cég elsősorban a telefonfejlesztésre koncentrálja, de bármikor lehetőség lesz a már lefektetett csövekbe a kábel-tv-vezeték beépítésére.

Megköszönve eddigi türelmét, kérem ne veszítse el hitét és bizalmát, mert a telefonfejlesztés megvalósul.

További korrekt együttműködésre, véleményére és türelmére számítva köszöntöm Önt.

Tóth István
polgármester

SAJTÓTÁJÉKOZTATÓ

Gödöllői Rendőrkapitányság, 1994. szeptember 29.

Papp György r. alezredes, kapitányságvezető köszönti a résztvevőket. 3 éve tevékenykedik ezen a területen, azóta ez az első alkalom, hogy ilyen jellegű sajtótájékoztatót hívott össze.

Ősz előtt állunk, október a közlekedés hónapja, ez most kiemelt jelentőségű területükön. A sajtón keresztül rendszeresen információkat szeretnének adni a lapokban arról, hogy miért nem tudnak úgy funkcionálni az őrsök ahogyan kellene, a felhívásokat is közzé tudnák tenni, ha valakit keresnek, tájékoztatást adnának az elszaporodó bűncselekményfajtákról, felhívják a figyelmet arra, hogy mire kell odafigyelni. Minél szélesebb körben szeretnék tájékoztatni az embereket a nehézségeikről, hogy miért nincs annyi rendőr az utcán. Sokan vannak közülük szabadságon, betegállományban és 2 éves iskolán, amelynek elvégzése kötelezően elő van írva számukra.

A bűncselekményeknél az országos helyzethez hasonlóan számszerűségében ezen a területen is csökkenés tapasztalható. Ezen belül döntő a vagyon elleni bűncselekmény, ez közel 70-75 %-át teszi ki az össz-bűncselekményeknek. Ezekben belül is a vikendházak állandó számot mutatnak, hiszen ezek őrizetlenek és ez csábítja a bűnözésre hajlamos egyéneket. Újabban elharapódzott a gépkocsilopás, gépjárműfeltörés, valamint a kerékpárlopás. Ez valószínű azért került előtérbe, mert egy kerékpár ára meghaladja a 20 ezer Ft-ot a tulajdonosok még nem szoktak hozzá, hogy ilyen magas értékű, és bizony elég sokszor őrizetlenül hagyják.

Gödöllőn új jelenség fordult elő: a Stromfeld lakótelepen a tűzoltóömlőket fényes nappal összeszedték és elvitték. Az ott lakók azt hitték, hogy szakavatott munkások vitték el, közben nem. Ez a jelenség tűzrendészeti szempontból is nagyon veszélyes, főleg toronyháznál. Ezzel kapcsolatban a nyomravezetőnek a Gödöllői Rendőrkapitányság 20 ezer Ft jutalmat tűz ki. Ha valaki értékes információval tud szolgálni, amely elősegíti a tettesek kézrekerítését, felkutatását, annak minden további nélkül kifizetik ezt az összeget.

Az erőszakos bűncselekmények több éve stagnálnak, minimális eltéréssel azonos szinten mozognak. Ezen belül a garázdaság hullámzó képet mutat. A lakásokban elkövetett garázdaságok dominálnak.

Létrejötték 3 év alatt az őrsök, igyekeztek centralizálni az erőket. Ezek jól beváltak, jól funkcionálnak. Igyekeznek mindent helyben elintézni bűnügyi téren is. A lovas rendőr is bűnügyi területre lett beállítva, mert nagyon elszaporodtak a mezei lopások. Ezeknél jelenleg 30 %-os visszaesés van.

Tervezik a számítógépes vagyonvédelmi rendszer kiépítését. Már egy éve húzódik ennek a létrehozása. Úgy néz ki, hogy most végre sikerülni fog, bár jelenleg még kábél-gondok vannak, ez jelent akadályt. Elsősorban a közérdekű egységeket próbálják lefedezni: telefon, posta, út, pénzügyi objektumok, középületek.

Területükön sok a magányos idős emberek - főleg hölgyek - sérelmére elkövetett bűncselekmény. Ezekről az emberekről van egy nyilvántartásuk, amelyet a Polgármesteri Hiva-

tal bocsátott rendelkezésükre. Ennek alapján igyekeznek figyelemmel kísérni életüket ezeknek az egyedül élő, magányos embereknek. A rendőrök megállnak velük beszélgetni, meghallgatják gondjaikat, problémáikat. Így a bűnözők is láthatják, hogy mégsem olyan magányosak ezek az emberek, mert a rendőrök sűrűn látogatják őket. Ezek az idős emberek sokszor kint tartózkodnak, ezáltal sokmindent látnak, hallanak. Ha jó kapcsolat alakul ki a rendőrök és az idős emberek között, akkor probléma esetén kaphatnak tőlük segítséget munkavégzésükhöz.

Gödöllő a legnagyobb létszámú kapitányság a megyében. A bűnügyi felderítettség tekintetében minden évben benne voltak az első 5-ben. Szeretnének minden feltételt biztosítani, hogy a közbiztonság elfogadható legyen. Ha 1990-től veszik alapul, akkor so mindenben fejlődtek, de sajnos bizonyos fokú megtorpanás van. Ennek legfőbb oka anyagi jellegű. A közbiztonsági szolgáltatás is pénzbe kerül, vagyis, ha elvonják a pénzt, akkor nem tudnak úgy funkcionálni, mint korábban. A Gödöllői Rendőrkapitányság területéről az elmúlt 2 hónapban 10 autót kellett úgy leadniuk, hogy nem kaptak helyette másikat. Ez igen nagy érvágás, hiszen munkájuk végzéséhez nagyon kellene, nem fognak tudni úgy működni, mint korábban. Ha így megy tovább, akkor hamarosan mozgásképtelenné válnak. Valamilyen módon pótolni kellene ezeket az elhasználdott, leadott gépkocsikat.

Pest megye a legkritikusabb megye közlekedési szempontból. 1992. év után tavalyi évben jelentős pozitív változás következett be. Ebben az évben még az 1992-es szinten nem érték el. Sok a közlekedési baleset, ezzel párhuzamosan emelkednek a szabálysértésekre kiszabott pénzbírságok is.

Sok probléma van a kanyaroknál, mert nem tartják be a járművezetők a KRESZ előírásait, túl gyorsan mennek a kanyarokban. Ezeknek a közlekedési kihágásoknak a kiküszöbölésére javasolják a fekvőrendőr - mobil - felállítását. Ha erre egyszer rámege valaki, elrepül, akkor legközelebb meggondolja, hogy még egyszer rámenjen-e. Kb. 35-40 ezer Ft-ba kerül egy fekvőrendőr.

Turáról jelentkeztek, hogy szándékukban áll fekvő rendőrt elhelyezni, de ez a mai napig még nem valósult meg.

Azt tervezik, hogy nappali, esti, éjszakai órákban 1-1 helyet megszállva, elsősorban közlekedési ellenőrzést fognak tartani. Központilag is elrendelték nekik, hogy hét végén: szombaton és vasárnap fokozottabb ellenőrzésekre készüljenek fel, mert köztudottan ilyenkor van a legtöbb közlekedési baleset. Az ittas vezetők kiszűrése is fontos feladat a közlekedésből. Ez jelenleg aktuális, mivel szüret időszaka következik, ilyenkor szaporodik az ittas vezetők száma. Nem mondja azt, hogy ne igyanak, de akkor ne vezessenek autót ittas állapotban.

Minden hónap utolsó csütörtökjén 10-14 óráig van fogadóórája. Az a tapasztalata, hogy másfél éve az emberek kezdenek nagyobb bizalommal lenni a rendőrség iránt, egyre többen keresik fel őket kisebb-nagyobb problémákkal.

Ebben az évben is fel fogják keresni az általános iskolákat az ott tartandó rendőrségi órákkal kapcsolatban. Tájékoztatást adnak a gyerekeknek és felhívják a figyelmüket arra, hogy mire kell odafigyelniük. Nem szeretnék, ha megjelenne a kábítószerezés. A munkaeszközeiket is megtekinthetik. Lehetővé tennék, ha igény merülne fel rá, hogy eljöhetnének a gyerekek a rendőrségre, és ott kapnák meg a tájékoztatást a nagytermükben, vagy jó idő esetén az udvaron. Eddig sajnos még nem jelentkeztek erre.

Csernyi János törzsszázlós, közlekedési osztály vezetője:

1991. óta van ebben a beosztásban. Ezen a területen azzal kezdte munkáját, hogy utánanézett a korábbi évek közlekedési baleseti adatainak. A tv-ben, rádióban és a sajtóban elhangzó baleseti statisztikák állandóan csak egy évhez vannak viszonyítva, előző évi a jelenleg folyamatban levőhöz. Így nem biztos, hogy reális képet tükröz. Ezekkel ellentétben az ő kimutatásai 1986-tól kezdődnek.

1986-tól nem túl meredek, de folyamatos emelkedés tapasztalható közlekedési balesetek számát tekintve Gödöllő és a hozzá tartozó 26 település tekintetében. 1989/1990. környékén ugrásszerű kiemelkedés volt, majd visszaállt és ugyanúgy ment tovább. 1993-as évben hatalmas ugrásszerű csökkenés következett be. Ebben szerepet játszottak az üzemanyag-áremelkedések és az akkor bevezetett biztosítási díjak, amelyek végett kevesebbet közlekedtek személygépkocsikkal.

1991-ben összesen 216 személyi sérüléses baleset volt, 1992-ben 228, 1993-ban 161, 1994-ben pedig 179-et regisztráltak. (Ezek az időpontok 31.-vel bezáruló időszakokra terjednek ki.)

Területünkön sok átmenő forgalmú út van. Ezek az utakon a személyi sérüléssel járó balesetek 40 %-át nem a területünkön lakó személyek okozták, hanem átutazók, más területről ideérkezők, külföldiek, más megyében lakók.

A balesetek 60 %-áért felelősek az ezen a területen lakó állampolgárok. A legfőbb balesetek okozói közül legtöbbször a személygépkocsivezetők vannak: 179 esetből 106-ot ők okoztak, emellett a gyalogosok és az egyéb járművel közlekedők elenyésző számban találhatók. Mindenképpen szükséges kiszűrni a balesetek súlyosságát csökkentő tényezőket. Jelen esetben a biztonsági öv használatára gondol. Az öv használatával ugyanis megelőzhető a baleset súlyossága, mivel ennek használatával nem repül ki az utas a gépkocsiból, hanem bentmarad, így kevésbé sérül meg.

179 esetből 20 balesetet okoztak ittas állapotban. Ittas vezetők természetesen ennél jóval nagyobb számban vannak az utakon, de közlekedési balesetet még nem okoztak, mert sikerült őket időben kiszűrni, vagy éppen szerencsésük volt, és ezért nem okoztak balesetet.

Sok balesetet okoznak figyelmetlenségéből. A gyorsraírásra azonban nem lehet figyelmetlenséget mondani, mert az már durva szabálysértés, a kanyaroknál és a kanyardásjelzéseknél is sok gond van. Ennek a szabályzatnak a felülvizsgálata folyamatban van. A kanyarodási szabály KRESZ-módosítása várhatóan jövő évben jelenik meg.

A közlekedési balesetknél átlagban évenként 5-6 % halálos kimenetelű és durván 40-45 súlyos és könnyű sérülés van. 1993-ban, amikor nagy visszaesésük volt - 9 %-

os halálozási arányuk volt, csökkent a balesetek száma, de megnövekedett a halálos kimenetelű baleseteknek az aránya.

Halálos kimenetelű közlekedési balesetek száma a Gödöllői Rendőrkapitányság körzetében: 1991-ben 14, 1992-ben 12, 1993-ban 15, 1994-ben 11 volt.

A balesetek 41 %-a ebben az évben 12-18 óra között történt, vagyis leginkább a délutáni időszakban. Legkevesebb baleset reggel 4-7 óra között történik. Hétköznapi napi megoszlásban arányosak a balesetek, hét végén szombaton és vasárnap mindig emelkedik a szám. Ilyenkor előkerülnek a gyakorlatban vezetők, akik csak hétvégeken autóznak.

Az Országos Közlekedésbiztonsági Tanács létrehozta a Balesetmegelőzési Bizottságot. Ezt a tevékenységet a szolgálati feladataik mellett kell megoldaniuk. Ez sok esetben körülményes és nehéz. Szóba kerültek az iskolák is, mert a közlekedésre nevelés folyamata ott kezdődik el.

1992-ben meghívták az általános iskolák képviselőit egy összejövetelre, amelyen elmondták nekik, hogy mik az elvárásaik velük szemben, és ők is elmondták, hogy mit várnak el tőlük. Ekkor kérték, hogy jelöljenek ki minden iskolában egy tanárt, akivel ezügyben tartanak a kapcsolatot, ők ugyanis időhiány miatt nem tudnak kimenni az iskolákba oktatni. Nekik az lenne a jó, ha az iskoláknak leadnák az oktatóanyagot, és ők helyben meg tudnák oldani az oktatást. A Közlekedési Múzeumból rengeteg oktatófilmet kaptak, amelyek filmszalagon vannak. Próbáltak keresni olyan személyeket, vagyis olyan technikával rendelkezőket, akik meg tudnák oldani a videokamerára való átdolgozást. Közismert volt pl. a tv-ben a STOP, Közlekedj Okosan! sorozat. Ehhez hasonlóan szeretnék megoldani az iskolai oktatásokat oktatófilmekkel.

A balesetmegelőzési munkának alapvető része, követelménye az anyagi fedezet. Ezért hozták létre az Országos Balesetmegelőzési Irodán keresztül a **Közlekedés Biztonságáért Alapítványt. Számlaszáma: Bp. Bank RT 383-14733. Célja: a közlekedés biztonságának javítása.** Nem csak anyagi támogatást várnak, minden más jellegű segítséget megköszönnének. Pl. tárgyjutalmat is lehet felajánlani vetélkedőkre, vagy segítséget nyújthatnak vetélkedők szervezésében is.

Ilyen jellegű sajtótájékoztató összehívását negyedévenként tervezik.

Darnyikné K. Zs.

10. oldal folytatása!

Hatvanban egy kört csináltunk nézelődve, visszafelé a katonák nem állítottak meg, ezen felbátorodtunk és az oroszoknak lekiáltottunk: pasli doma. Azt nem tudjuk vajon úgy értelmezték-e, mint mi. Úgy gondolom a kétféle katonaság a budapest-hatvani út biztosítására volt ott. Ez igazolódott is, mert később onnan hallatszott községünkben a Budapest felé vonuló tankok dübörgése. Ezután már csak Nagy Imre miniszterelnök segélyt kérő hangját hallottuk a rádióból. Győzött a túlerő a kivívott szabadság fölött, hogy ki volt a hős vagy áruló, egymás fölött bíráskodni nem lehet. Az igazságos legfelsőbb bíró előtt úgyis mindenkinek el kell számolni tetteiről!

Köszönöm a beszélgetést.

Darnyikné Kangyal Zsuzsa

Tanulmány a nagybani piac lehetőségéről községünkben. Folytatás...

Folytatás az előző számból ...

Tapasztalatok

Az előző fejezetekre alapozva a következő megállapítást tesszük: A farmok túl kicsik. Sok termelő kénytelen egy másik munkahelyen is dolgozni, hogy megélhetését biztosítsa, éppen ezért képtelenek a specializációra. A túlzottan kis méret lehetetlenné teszi a komolyabb beruházásokat és speciális termelési technológiák alkalmazását. Nagyobb üzemméret mellett a termelők olcsóbban jobb minőség elérésére lennének képesek.

A legtöbb termelő nem hajlandó nagyobb befektetésre, mivel túlzottan kockázatosnak tartják a termelést. Ezért igen sokan közülük még most is a húsz évvel ezelőtti technológiát alkalmazzák.

A termelőknek nagyobb figyelmet kellene fordítaniuk a termelés pénzügyi hátterére. Meg kell tanulniuk a költség-számítások, könyvelés és üzleti tervek készítésének alapjait. Mindezek alapján a termelő könnyen megállapíthatja, hogy mit és hogyan termeljen, illetve milyen beruházásokat végezzen.

A termelők nem működnek együtt. A kölcsönös bizalom, gyűlések szervezése, valamint egymás farmjának látogatása tapasztalatcsere céljából nagyban elősegítené a termelés növekedését. Ezek után már közösen végezhetnék a vásárlásokat és az értékesítést.

Tehát a legfontosabb teendő a kölcsönös bizalom kiépítése.

A termékek többségénél a termelést mindenki ugyanabban a szezonban végzi. Ennek megváltoztatása komoly nehézségekbe ütközik, mivel a korai termelésnek a magas fűtési költségek szabnak határt. Ugyanakkor elképzelhető megoldás a későn termő fajták alkalmazása a szezon kitolásával. A téli termelést lehetetlenné teszi a magas költség és a fóliasátrak rossz állapota.

Túlzottan ok a termelő és a piacokon értékesítők száma. Többségük azonban csak kis mennyiséget termel kereset-vagy nyugdíj kiegészítés céljából. Számos munkanélküli is bekapcsolódik a termelésbe. A magas túlkínálat következménye az alacsony árszínvonal.

A jövőben várható természetes kiválasztódás után csak a legjobb termelők maradnak a pályán.

A piacok keresleti oldalára nagy hatással van az otthon termelt zöldségek nagy mennyisége.

Az értékesítési rendszer túlzottan elavult. A lehető legrosszabb megoldásnak tartjuk, hogy a termelők saját maguk termelnek és értékesítenek is egyben. Az így elvesztett időt a termelésre fordíthatnák. Mivel nem értékesítési szakemberek, a termékekért nem tudnak megfelelő árat kicsikarni. Rosszul mérik fel a piaci helyzetet, semmilyen elképzelésük nincs, hogy mely terméket milyen napokon értékesíthetnek.

A termékek minősége igen eltérő termelőként. A legtöbb esetben elérik az elfogadható minőségi kategóriát, de általánosan elfogadott szabályok nincsenek a különböző osztályokba sorolásukról. Minden egyes termelő szubjektíven állapítja meg a minőséget, tehát az osztályok is termelőként másak.

A magyar termékek minősége nem éri el a nyugat-európai színvonalat. A zöldségeket a szállítás alatt nem hűtik, valamint általánosan elfogadott standardok szerint sem osztályozzák őket. A csomagolás sem elégíti ki az igényeket. Amennyiben a jövőben pozitív irányú változás fog bekövetkezni a termékminőség és marketing területén, a magyar termékek méltó versenytársai lehetnek az európaiaknak az alacsony munkabérek miatt.

A jövőben erőteljes verseny várható a magyarországi piacokon az import áruk tekintetében, mivel ezen termékek minősége jobb, illetve a magyar vásárlók egyre nagyobb hányada fordít figyelmet a minőségre.

A turai piac igen alacsony választékot nyújt. A kereskedők a nagy választékot részesítik előnyben, ezért szívesebben vásárolnak a budapesti piacon.

A turai piac nagyon közel van az ország egyik legnagyobb zöldségpiacához, melytől mindössze hatvan km választja el. A Turára érkező kereskedők a fővárosban értékesítik az árut, melynek megvan a saját nagybani piaca. A nagyobb választékú kereskedők Budapesten előnyben részesítik, így az ő piaci keresletükre nem lehet építeni, a környező területek kereslete pedig túl kevés egy nagybani piac létrehozásához.

Javaslatok

Alapos megfontolások után a tapasztalatainkra alapozva nem javasoljuk a Turán tervezett nagybani piac létrehozását. Ugyanakkor szeretnénk javaslatot tenni a termelés és értékesítés javítása érdekében. Amennyiben a következő javaslatokat a gyakorlatba átvezetik, feltétlenül szükséges lesz egy zöldségtároló építése, vagy bérlése pár éven belül.

Először is hívják össze a termelőket, tisztázzák, hogy ki hajlandó közülük részt venni egy a termelés problémáit érintő tanácskozó és döntést hozó csoportban.

Amennyiben nagy az érdeklődés a téma iránt, javasoljuk egy farmer-klub létrehozását, mint ahogy azt Galgahévízen már megvalósították. Próbáljanak különböző szakembereket bevonni a csoportba, a különféle zöldségtermelők számára (akár a falun kívülieket is). Amennyiben a termelők hajlandóak együttműködni az értékesítés terén, akkor ezt tanácsos először kis keretekben elkezdni. Használjanak egy kibérelhető és hűthető tárolót a zöldségek frissességének megőrzésére. Alkalmazzanak egy az eladás területén igen ügyesen mozgó értékesítőt, aki az összes termék értékesítésével foglalkozik majd a Budapesti Nagybani Piacon. A termelők beszállítják majd a zöldségeket a raktárba, mely alkalmas azok egy- vagy kétnapos tárolására. Az értékesítő, - mivel csak ezzel foglalkozik - jól átlátva a piacot a legkedvezőbb körülmények között a lehető legmagasabb árat tudja majd elérni. Ez az ember egyben elvégzi az osztályozást is, s ennek köszönhetően állandó minőséget tudnak biztosítani a vevő részére. A nagybani piacon létrehozhatják saját turai standjukat, s miután kialakult a kölcsönös bizalom vevő és eladó között, már lehetővé válik a termékek egy részének közvetlen turai értékesítése.

Vége

FALUGAZDÁSZ TÁJÉKOZTATÓJA

Bevezető monológ az ismételten megjelenő írásom elé.
Mint ismeretes a szeptemberi számban első alkalommal jelent meg a Falugazdász cikke. Kicsit szorongva vártam, hogy mondanivalóm hogyan illeszkedik az újság egészébe. Őszintén szólva a megjelent újság meglepett magasszintű szerkesztésével és a lakosság minden rétegére kiterjedő mondanivalójával. Azt szeretném, hogy a további sikeres, megfelelő mondanivalójával megjelenő újság színvonalának megtartásához hozzá tudjak járulni írásaimmal. Kérném az olvasók véleményét cikkeimmel kapcsolatban. Magam részéről mindig az aktualitás jegyében kívánom Önöket tájékoztatni, felvilágosítani, természetesen a kéréseket, - amit örömmel veszek - kielégíteni.
A fentiekben leírtak jegyében két témával kívánok foglalkozni.

1./ Vetőburgonya beszerzése; tárolása, intézkedések minőségi reklamációk esetén.

A vetőmagbeszerzés egyik legtöbb problémát okozó növénye a burgonya, maga nagy tömegével, sok esetben magas árával, tárolási problémáival együtt.

Első szabály, amit be kell tartani: "fémzárolt" burgonyát szabad csak vásárolni. Nem javaslom az ún. autóról vásárolt burgonya megvételét ültetés céljára, ilyen esetben a termelő semmiféle garanciát nem kap a fajta (szaporítási fok, stb.) vonatkozásban.

Mit kell tartalmaznia a fémzárolt burgonyaszákon található címkének (szaknyelven bárcának)?

Fajta megnevezése, szaporítási fok (UT-1 utántermesztett egyes, ami elit vetőmag első szaporulatot jelenti). Szaporítási fok minőségét "A" vagy "B". "A"-minőség alacsony vírusfertőzés "B"-minőség magasabb vírusfertőzés, de még vetésre alkalmas.

Szaporító gazdaság megnevezése:

Fémzárolás érvényességi ideje: 21 nap

Ez nem azt jelenti, hogy a garancia 21 nap után lejár!!

Méret: Mint ismeretes a jelenleg érvényben lévő fémzárolási rendelet szerint kis méretű (28-45 mm átmérőjű) nagy méretű (45-60 mm átmérőjű). Külön kérésre lehetőség van az "ún." vegyes méretű burgonya fémzárolására is, amikor is 28-60 mm átmérőjű gumók egy fémzár alatt vannak.

Milyen burgonyát termeljünk, és hol?

Az alábbiakban kívánom összefoglalni:

CLEOPÁTRA: Piros héjszínű, igen kedvelt népszerű burgonya. Alakja hosszúka, a rügyek sekényen helyezkednek el a gumók. A gumó íze kitűnő. Államilag elismert fajta. Burgonyavészre érzékeny. Korai tenyészidejű. Hosszútávon e csoport burgonyája marad. Gyakorlatilag minden talajon termeszthető, de főleg a homokon, ezt a fajtát javaslom ültetésre. Tárolás "miniféle információk ellenére" megfelelő körülmények között jól tárolható, alacsony hőmérséklet, magas páratartalom mellett.

ROZARA: Piros héjú, gömbölyű gumójú még a Cleopatra-nál is korábbi fajta, fóliás termesztésre is javaslom. Bő -

termő, jó ízű. Államilag még nem elismert. Termesztése: tárolása megegyezik a Cleopatraéval.

RUBINIA: Halványpiros színű. Államilag nem elismert fajta. Igen szélsőségesen termést adó fajta. (pl.-1994-ben igen jó termést adott). Hosszúka, tetszetős sima felületével, kiváló ízevel igen kedvelt a fogyasztók körében. Állami elismerésre a közeljövőben számítani nem lehet! Amennyiben a nemesítő a hibáit ki tudja javítani, ismét termesztésbe kerülhet. Megj.: magam részéről igen sajnálom e fajtát. Igen korai. Különleges tárolást igényel. Alacsony hőmérséklet. Első csírával történő megtartása. Jó táperőben lévő könnyű talajon (gyorsan melegedő) ad megfelelő terméseredményt.

KONDOR: Piros héjú, a Cleopatra mellett körzetünk másik legelterjedtebben termelt burgonyája. Jelenleg a legbővebben termő burgonya fajtája. Optimális körülmények között a gumó alakja tetszetős piacos. Középerésű. Érés csoportjában hosszú távon vezető szerepet fog játszani. Kötöttebb talajok burgonyája, jó tápanyag ellátás mellett. Az öntözést meghálálja, és igényli is. Tárolásra kevésbé érzékenyebb, mint az előző fajták.

ASTERIX: Piros héjú, közepérésű, igen tetszetős gumó alakkal. Államilag nem elismert, de beszerezhető. Középkötött talajokon javaslom a termesztését. Tárolásra különösebben nem igényes.

BARTINA: Világosabb piros héjú, közepérésű burgonya. Gumóalakja gömbölyű. Államilag még nem elismert fajta. Bőtermő. Talajigénye, tárolási igénye hasonló az Asterixével.

DESIRE: Piros héjú, mindenki által közismert fajta. A legnagyobb probléma, hogy szabad fajta, ezért a bekerülő fajta sajnos nem mindig megbízható. Termelését nem javaslom a homokon, könnyű talajon hosszú tenyészideje miatt. Sajnos az elmúlt időszakban az öntözést sem hálálja meg többlettermésel.

Sárga héjú burgonyák:

Előjáróban: - étkezési szokások miatt a fogyasztói piac igazában nem igényli, amit a nyugati fogyasztó nemesítők nem értenek, ott ugyanis fordított a helyzet, a fogyasztás 90 %-át a sárga héjú burgonya teszi ki.

A nyugati nemesítők sok fajtát ajánlanak termesztésre, ami nem talál termesztőkre, ezért a szakmai igényesség nélkül két csoportra lehet osztani e fajtákat.

1. Közfogyasztásra alkalmasak:

pl. Van Gogh

2. Desert burgonyák (saláta burgonyák)

- Somogyi kifli

- Linzi delikát

Maga a burgonyafajták tárolására, termőhely-igényére vonatkozóan még kevés az információ. Sajnos a "Desert" burgonyákra vonatkozóan el kell mondani, hogy termésmennyiségük igen kevés. Sok esetben messze elmarad az egyéb fajtákétól. Betegségekre igen érzékenyek.

Folytatás a 9. oldalon!

Zöldségtermesztés - másképp

Egy írás jelent meg a Nők Lapjában (1994/39) a galgahévízi Galga-farmról. Ez adta az ötletet, hogy egy tájékoztató cikk jelenjen meg arról, mi is történik a szomszédos községben. Röviden az említett újságból: 1989-ben Népfőiskola alapítása, 1992-ben az első magyar organikus mezőgazdasági és fogyasztói szövetkezet létrehozása történt meg. 350 hektáron természetnek zöldségeket és gabonát növényvédőszer, műtrágya, gombaölő és gyomirtószer nélkül. Helyettük szelíd eljárásokat alkalmaznak pl.: gyógy-növényekkel dúsított trágyából permetlé készül; természetes baktérium a krumplibogarat hatástalanítja, vetés-forgó. Az áru 60 %-át egyelőre exportálják, mert a biotermékekért az itteni ár többszörösét adják. Hamarosan elindítanak egy Japánban bevált termékelosztási rendszert. Az újság elolvasását követően én is Varga Gézátt kerestem fel.

Mi a vegyszeres növénytermesztés veszélye?

Azt gondolom, hogy a vegyszeres termesztés lehet káros, de bennünk a legkisebb támadási szándék nincs. Ezt mindenkinek saját magának kell eldönteni, hogyan érzi. Mi nem a vegyszeres termesztés ellen, hanem a vegyszermentesért vagyunk.

Milyen feltételek szükségesek egy vegyszermentes művelés létrehozásához?

Két oldalról lehet megközelíteni a kérdést. A fogyasztó, ill. a termelő szemszögéből. A termelő mindaddig nem fog a vegyszermentes gazdálkodásban gondolkodni, míg a piacon el tudja adni a hagyományos áruját. Mikor azonban a vevői meg fogják kérdezni mivel lett kezelve a zöldség, mennyi műtrágyát használtak fel hozzá és a fogyasztónak az nem megfelelő, eladási gondjai támadhatnak. Tehát a vegyszermentes gazdálkodás a fogyasztók oldaláról fog elindulni. A Galga-farm nem kisebb feladatot kezdett el, mint a magyarországi biotermékpiac kiépítését, a fogyasztókban szeretnénk felkelteni egy igényt, hogy igenis lehet vegyszerek nélkül is termékhez jutni. A piac igényei mellett a másik fontos feltétel a gazda szakismerete.

Milyen növényeket természetnek?

Legfontosabb a 70 hektáron létrejött zöldség ágazat. Kb. 20 faj (kb. 30 fajta) előállításával foglalkozunk, pl.: borsó, spenót, kelkáposzta, sárgarépa, zöldség, fokhagyma. Ezek mellett gabonatermesztéssel is foglalkozunk. Ennek nagyobb része külföldre kerül, a kisebbik részéből 5 fajta malomipari terméket állítunk elő, valamint a szövetkezetünkben lévő állatokat etetjük segítségével.

Milyen fajta növényekkel dolgoznak? Vannak-e olyanok, amelyeknél eredményesebb a biogazdálkodás?

A zöldségfélék magjait elsősorban Hollandiából szerezzük be, ugyanis ők már a nyugat-európai igényeknek próbálnak megfelelni. Az igény pedig olyan vetőmagokra van, amelyek jobban bírják a vegyszermentes körülményeket, ellenállóbbak bizonyos betegségekkel szemben. A burgonyafajták közül pl.: az Escort, Amadeus, Asterix volt, amit természetünk.

Milyen kártevők ellen tudnak védekezni?

A levéltetvek ellen dohányteaival védekezünk, a burgonyabogárról beszéltem a másik írásban. A földi bolha ellen bolhataligát alkalmaztunk, de ezt még tökéletesíteni kell.

A gombák, baktériumok ellen az átállás időszakában megengedett, eltűrt a kén és réztartalmú permetlevelek használata. Ezek nem szívódnak fel a növényben, tehát vegyszermentes lehet még a zöldség, ugyanakkor ezek a talajéletet nagyon károsítják. A talajélet viszont a biogazdánknak nagyon fontos segítőtje, ezért nem célszerű az említettek használata, de amikor pl.: lisztharmatveszély van, ezeket a szereket bevetjük a védekezésbe.

Hogyan minősítik a megtermelt árut?

Kettős minősítésben dolgozunk. Megfelelünk a magyar és a német biotermék kategóriának is. Az ellenőrzés folyamatosan történik.

Hol értékesítik a Galga-farm termékeket?

Van egy boltunk Budapesten (VI., Eötvös utca 8.), aminek egyre nagyobb a forgalma. Májusban beindítjuk áruink értékesítését háziasszony-hálózatot keresztül is. Amíg ez a rendszer nem teremt meg egy hazai fogyasztópiacot, addig kénytelenek vagyunk exportálni, ami szerencsére elég jól működik. Ausztria, Németország, Hollandia a legfontosabb célszágok.

Mennyivel több időt és munkát igényel a biogazdálkodás?

Ha szakszerűen végzi az ember, akkor nem kerül több időbe. Ám a kártevők elleni védekezés nem lesz 100 %-os, emiatt a megtermelt árunak kb. 10-15 %-áról le kell mondani a kártevők javára, mert az alkalmazott szerek nem totális hatásúak.

A biogazdálkodás képes-e nyereséget termelni?

Ha nem lenne jövedelmező, akkor nem csináltuk volna eddig sem. Meggyőződésem, hogy rövid időn belül csak ez lesz jövedelmező, mivel a vegyszerárak emelkednek. A vegyszermentes termelés költségei kevésbé érzékenyek. E mellett a kereslet fokozódni fog, főleg a minősített biotermékek iránt. A biopiacon a belépést az nehezíti, hogy a legszélidebb minősítési eljárás is 2 év átállási időt igényel. Aki ma elhatározza, hogy biogazdálkodó lesz, az kb. 2-3 évig nem fog nyereséges lenni, azonban lépéselőnyben lesz a piacon.

Milyen módszereket tudna tanácsolni a vegyszeres növénytermelőknek, ha egy kicsit egészségesebben, környezetkímélőbben szeretnének termelni?

A talajerő pótlásánál a vegyszeradag csökkentése veszélyes a termésbiztonság és a jövedelmezőség szempontjából is, hiszen aki ezt szakszerűen csinálja, az biztosan tudja, hogy mekkora mennyiségű műtrágya az optimális. A növényvédelemnél azonban létezik egy úgynevezett integrál (köztes) növényvédelem, amely használja tudatosan az agrotechnikát, a biológiai védekezési módokat (pl. katicabogár) és ezekkel csökkentheti a növényvédőszer mennyiségét.

Az a véleményem, hogy a rendszerek keverésének azonban kevés értelme van. Javasolom inkább azt, hogy akit a biogazdálkodás érdekel, szerezzen információkat, és maga döntse el, hogy érdemes-e ezzel foglalkozni, vagy sem!

Fóliasátorban lehet-e biogazdálkodni?

A válaszom nem túl biztató. A leveles zöldségek (saláta) termesztése például veszélyes. A fóliával felborítjuk a fény és hő arányát.

Folytatás a 9. oldalon

8. oldal folytatása.

A hőmennyiséget nem követi a fény ereje. A nitrogén beépülése fokozódik a növénybe, de mivel nem áll rendelkezésre elegendő fény, nem fehérjék alakulnak ki, hanem nitrátok. A saláták nitráttartalma 10-szeres lehet, ami csecsemők számára már káros. A többi zöldségnél nincs ilyen probléma a fólia alatt.

A Galga-farm helyszínének kiválasztásánál a turai hőforrás is szerepet játszott. Milyen célokra szeretnék felhasználni?

1988-as elképzeléseinkben a biofarm mellett szerepelt a természetgyógyászati klinika és az ökofalu is. A terveink nem változtak. A termálvizet a természetgyógyászati klinikánál szeretnék majd felhasználni. A klinika csak vegyszer nélküli élelmiszerekkel lesz ellátva. Először ezt a feltételt kell kiépítenünk. Megállapodásunk nincs a turai szövetkezettel, ha eljutunk majd a fejlődésben arra a szintre, ismét megkeressük őket.

Aki tájékozódni szeretne a biogazdálkodásról, milyen irodalmat keressen?

Elsősorban a Bigazda I-II. című könyvet, e mellett pl.: Gertrúd Frank: Öngyógyító kiskert.

Ha a szerkesztőségbe megfelelő számú érdeklődő jelentkezik, biogazda tanfolyamot is szívesen elindítunk!

Köszönöm a beszélgetést!

Varró Imre

7. oldal folytatása!

Burgonyatárolás:

Mint ismeretes, jelenleg a burgonya vetőmagtermesztés előállítás koncentráltan "ún." nagyüzemileg kerül előállításra előnyeivel - hátrányaival együtt. Sajnos a kistermelők, a fogyasztók ennek a hátrányait élvezik elsősorban.

2./Burgonya-betakarítás, osztályozás, kiszérelés, szállítás!

Ha végigkísérjük a burgonya-betakarítást, annak gépi és személyi feltételeit, ne csodálkozzunk a tárolási problémákon.

- Két-három soros (volt NDK) betakarító gépek rögekkel zúzzák a burgonyát.

-A pótkocsira került röges burgonya osztályozás útján tárolóba kerülés.

-A betárolt v. burgonya kicserélése, ismételt törés, zúzódás.

-Az úgynevezett elővetemény; izolációs távolság; burgonya-burgonya után való kerülést nem kívánom elemezni!!

Végül a vetőburgonya a termelőhöz kerül!!

Tárolás-tárolási reklamációk

Ha a termelő bármilyen rendellenességet tapasztal, reklamációnak helye van!! Természetesen mindig a reklamációt a vásárlás helyén kell kezdeni!!

Előfeltétel:

- Fémzár - címke (bárca)

- Vásárlási számla

- Az értékesítést végző a továbbiakban tudja a teendőit!!

Ismerve a nagyüzemi hatásokat a vetőburgonyára javaslom:

-Intenzív burgonyákat (Cleopatra; Rosara stb.) igen alacsony hőmérsékleten tartására.

-Régen bevált "földbe való" (vermek) tárolást ne alkalmazzunk.

- Már a zsákokból való kitaroláskor az előhajtató kádokban való tárolást megoldani.

-A tárolóhelységek alacsony hőfok mellett, magas páratartalom stb.

Javaslat a saját burgonya ismételt vetésre való felhasználásával kapcsolatban - lehetőség szerint ne tegyünk, de ha már igen, akkor elsősorban Kondor burgonya esetén kapunk jobb termést. Ha az állomány fertőzött volt, gyengén kelt, rothadt stb. semmiféleképpen ne használjuk fel újra ültetésre.

PINTÉR FERENC Falugazdász

AUTÓBUSZMENETREND VÁLTOZÁS 1994. november 1-től

2185 Tura-Zsámbok

	Új	Régi
- új járat isk. e.a. nap.	6,00-6,20	(6,30-6,41 Zs. u.)
- " " "	6,25-6,45	(6,43-6,54 Zs.u.)
- hét végén 5 perccel később	6,45-7,05	(6,40-7,00 Zsámbokról)
- munkanap 5 perccel korábban	7,43-8,03	(7,48-8,08 Zsámbokra)
- isk. e.a. nap. 27 perccel később	15,10-15,30	(14,43-15,03 Zsámbokra) 14,43 marad Zsámboki útra helyi vissza 14,55 órakor v.á.-ra

2187 Tura-Galgahévíz

- hét végén 5 perccel később	6,50-7,06	(6,45-7,10 Galgahévízről)
------------------------------	-----------	---------------------------

Turahelyi 1. sz. j. v.á. - Zsámboki út

- 7. sz. j. tan.szünetben	6,23-6,34	(6,30-6,41) v.á.-ról
- 37. sz. j. iskolai e.a.	6,47-6,58	(6,56-7,07) - " -
- 9. sz. j. tan.szünetben	7,17-7,28	(7,12-7,23) - " -
- 11. sz. j. hét végén	7,17-7,28	(7,12-7,23) - " -
- 13. sz. j. isk. e.a. nap	7,15-7,26	(7,23-7,34) - " -
- 10. sz. j. tan. szünetben	6,54-7,05	(6,43-6,54) Zs. u.-ról
- 12. sz. j. isk. e.a. nap	7,00-7,11	(7,10-7,21) - " -
- 14. sz. j. tan. szünetben	7,30-7,41	(7,25-7,36) - " -
- 16. sz. j. hét végén	7,30-7,41	(7,25-7,36) - " -
- 18. sz. j. isk. e.a. nap	7,30-7,41	(7,35-7,46) - " -
- 30. sz. j. munkanap	15,55-16,06	(16,10-16,21) - " -

Folytatás a 15. oldalon!

Emlékezés 1956. októberére

Vili bácsi! Kérem mondja el az 1956. forradalom turai eseményeire hogyan emlékezik?

Írásos feljegyzéseim nincsenek, csak emlékezetből tudok válaszolni. A forradalom kitöréséről először a rádióból értesültünk, amelyből a fegyverroport is hallani lehetett. Majd Budapestről hazajött diákok és ott dolgozó turai munkások hozták a híreket és a forradalom eszméjét. Tájékozódni bementem a Községházára, az egyes irodában ott találtam Vaskó Pétert, aki budapesti munkahelyéről jött haza. Nagy vitában volt az akkori tanácselnökkel, aki őt el akarta távolítani az irodából, de ő nem engedelmeskedett. Hivatkozott a forradalom győzelmére és képviselőként ott maradt, mondván, ellenőrizni fogja tevékenységüket, és helyet foglalt az irodában. A folytatást nem tudom, mert én az irodát elhagytam.

Volt-e rendezvény, vagy erőszakos cselekmény?

Ilyenről nem tudok. A második nap délelőtt sokan összegyűltek a Községházánál, nagy hangzavar volt, odamenne láttam, hogy a nagy gipszszobrot, ami a tanácssteremben volt kidobták, és lent a földön még törték kisebb darabokra. A zászlóból már ki volt tépve a csillag címer. Elkértem Várkonyi állatorvoséktól az addig terítőnek használt Kossuth címet, és ez lett a zászlóra varrva. A nagy hangzavart az okozta, hogy a hangos-híradón sokan el akarták mondani sérelmeiket.

Hogyan és mikor választották meg a Nemzeti Bizottságot, mi volt az első tevékenységük?

A harmadik nap délutánján sokan összegyűltek a Községháza előtti kis téren. Nyílt szavazással (sok közbekiáltással, kell, nem kell) megválasztották a Nemzeti Bizottságot, elnökének pedig dr. Király Jánost, a köztisztviseltekben levő jogászt. A választás után a bizottság megtartotta első megbeszélését, amelyen dr. Király János elnök közölte: legfontosabb feladatunk a község nyugalmanak megőrzése, ebben legyünk segítségére. Mivel már karhatalom, rendőrség nem volt és a bűncselekmény lehetőségére ezáltal megnőtt, a jelenlevők közül választottak, megbíztak egy ideiglenes karszalagos őrséget. Felosztva a területet, azon éjszakán kint is voltunk a községben. Társsammal a posta, szövetkezet, alvég, Hatvani út részt figyeltük. Később már nem voltam, ez a későbbi napokban megalakult helyi nemzetőrség feladata volt.

Mi volt legnehezebb ezekben a napokban?

Az emberek nyugalomra intése. Sokan jöttek a Nemzeti Bizottsághoz sérelmeik orvoslásáért, igazságukat kérve. Mások pedig megnevezve bűnösöket büntetést kérve rájuk. Dr. Király János sokszor elmondta, hogy a bizottságnak nem feladata az igazságtétel, vagy büntetés, mindenkit nyugalomra intett. Több katona is hazajött fegyverével egy katonai tehergépkocsiz és több láda kézigranátot is hoztak a községházára. Ez is gondot okozott, mert ezekben a napokban olyan volt a Községháza, mint egy átjáróház. Félő volt, hogy avatatlan kézbe kerülve a gránát balesetet okozhat. A kézigranátok között sok élesítve is volt, ezeket az itthon levő Farkas József honvéd hadnagy semlegesítette.

Előfordult-e szabotás?

A forradalom napjaiban különös rendzavaró tevékenység nem volt. A Nemzeti Bizottság helyzetét könnyítette az, hogy akik úgy érezték, okuk van a félelemre, azok nem mutatkoztak nyilvános helyen. Ismeretlen személyek többször megrongálták a hangos-híradó vezetékeit, ezt igyekeztünk a legrövidebb idő alatt kijavítani, hogy szükség esetén a lakosságot értesíteni, riasztani lehessen. Katonai cselekmény nem volt. Szovjet páncélozott kocsik befűzött géppuskával, valamint gépkocsin kézben tartott fegyverrel katonák több ízben átmentek községünkön, de incidens nem volt. Itt jegyzem meg, ilyenkor félő volt, mert a katonák fegyverrel jöttek haza (és a borok is forrtak) nehogy valaki akár virtusból is riasztólóvást adjon, mert az komoly következményekkel járhatott volna.

Hogy teltek a későbbi napok, milyen volt a község hangulata?

Az első mozgalmas napok után csendesebb, békésesebb lett a község, a lakosság folytatta munkáját, kivéve azokat, kiknek távol volt a munkahelye. Az események közelebb hozták egymáshoz az embereket. Mindenki az igazságosabb, szabad, jobb jövőben reménykedett. Felébredt az együttérzés, a segíteni akarás, jó szívvvel hozták élelmiszeradományait a gyűjtőhelyekre, amit a tehergépkocsival több alkalommal felküldtünk Budapestre. Az egyik szállítmány kísérését Csányi István barátom vállalta. Nemzeti karszalaggal és egy régi puskával felszerelve ült fel a púposan megrakott szállítmány tetejére, amit a Rókus Kórházba vittek. Vállalkozását, ami akkor elég veszélyes volt, úgy gondolom az is erősítette, hogy ott, a kórházban levő feleségét visszafelé haza tudja hozni. Ez sikerült is.

A forradalmi napokban volt-e felvonulás, tüntetés?

Nagyobb hazafias felvonulás nem volt, de volt egy kisebb csoport, amely énekelve, imádkozva vonult a községünkben levő Keresztfákhoz, az elesett hősökért és magyar hazánk szabadságáért imádkozva. Ez inkább vallásos jellegű volt (a régi keresztjáró napokra hasonlított), az éneket Szilágyi Panni néni vezette.

November elsején, mindenszentek napján a lakosság a templomtól vonult a temetőbe. Szinte az egész falu ott volt, ennyien még sohasem voltak. Ünneplés áhitattal vettek részt a temetői szertartáson, az elesett hősök lelkiüdvéért és hazánk szabadságáért imádkozva. Herczeg János esperes úr hosszan beszélt az egymásért vállalt áldozatról, a hősökről, a békességről, összefogásról, egymás segítségéről. Ez a nap a változás nagy ünnepe volt. *Ilyen egységesen hitvallónak még sohasem láttam Tura népét, az emberekben nagy változás ment végbe.*

A további napok hogy teltek?

Sokat voltam az emberek között, érdekelték az események, ezért Meleg István barátommal a kis Csepel motoromon elmentünk Hatvanba. A megyehatárnál magyar katonaság volt kétfelől az árokban, leállítottak, egy tiszt igazoltatott, kérdezve hová és miért megyünk? Megmondtuk és tovább engedett. 300 méterrel odébb, a hátuk mögött az orosz katonaság volt kétfelől az árokban, igazoltatás után tovább mehettünk.

Folytatás az 5. oldalon

38 év után újra itthon

Sára István 1956-ban barátaival kölföldre távozott s most először jött haza. Mikor és hogyan határozták el hogy elmenni Magyarországról? Kikkel együtt távozott?

Nem volt tervezett eltávozás. Öten-hatan összejöttünk, este még mulattunk egyet és másnap reggel elindultunk a hosszú útra. Ez 1956. december 17-én történt, alig múltunk 18 évesek. Bereczki István, Csányi László, Csorba Tibor, Csernik József és én. Korábban nem beszéltünk a kimenetelről, előző este határoztunk így. Seres Józseffel Ausztriában találkoztunk.

Hová kerültek először? Hol telepedtek le?

Sopron fele mentünk. Andaunál, a fölrobbantott híd alatt, a csatornán tutajoztunk át az osztrákokhoz. Traiskirchenbe kerültünk, ahol 1957. január közepéig voltunk. Itt próbáltuk kivárni az alkalmat az USA-ba való kivándorlásra. Erre azonban nem volt lehetőség, ezért úgy gondoltuk, hogy inkább Kanadába megyünk, ott talán még jobb lesz.

Január közepén átkerültünk Hollandiába, és megegyezés szerint vártuk a tavaszi hajózási lehetőséget. Viszont olyan szerencsénk volt, hogy a Canadian Pacific repülőgéptársaságnak egy megállás nélküli járata volt Amszterdamból Vancouverbe, az Északi sark felett, amelyen volt hat üres hely hat egyedülálló személy számára. Mi jelentkezünk, és mind a hatan együtt mentünk Vancouverbe. Február 10-én érkezünk, majd innét az abbotsfordi repülőtér katonai barakkjaiban szállásoltak el. Ez a hely kb. 90 kilométerre van Vancouver-től a Frasier folyó medencéjében. Itt volt a külföldiek gyűjtőtábora. Március 7-én felkerültünk Whitehorseba, Yukon tartományba. Csorba Tibi fenn maradt Yukonban. Seres Józsi, Bereczki Pista, Csányi Laci és én lekerültünk Cassiar-ba egy azbesztbányába, Csernik Józsi Vancouverben maradt. Így kezdődött el az életünk Kanadában.

Három és fél évig dolgoztam az azbesztbányában, majd lekerültem Merritre, Brit Kolumbia déli részére. Ez az amerikai határtól kb. 100 km-re van. Ezután különböző rézbányáknál dolgoztam. 1964-ben telepedtem le Pentintonban, ahol jelenleg is lakom. Ekkorra már megnősültem. Feleségem, Kirsten dán származású.

Seres Józsi, Csányi Laci, Bereczki Pista lekerültek Kelet Kanadába St. Chatarines-be, és azóta is ott vannak. Seres Józsi ott halt meg körülbelül egy éve. A volt barátaimmal, bár nem találkozom gyakran, de tartjuk a kapcsolatot, rendszeresen levelezünk. Ha Nyugat Kanadába jönnek, felkeresnek bennünket.

Merre van Pentinton?

Kanada nyugati partvidékén, a Brit Kolumbiában. Pontosabban Okanagan völgyben, a Okanagan tó mellett. Hasonló az éghajlata, mint Magyarországnak. Pentinton városnak kb. 14-15 ezer lakosa van, közöttük sok magyar. Egy 1992-es kimutatás szerint a Brit Kolumbia tartományban több mint 25 ezer magyar él, ebből Vancouver városban 13580 fő. Kanadában összesen 189 ezer magyar él.

Hogyan sikerült beilleszkedni? Milyen nehézségeik voltak?

Nem volt semmi probléma. Már az első három év alatt sikerült megtanulnom angolul, ezután már könnyen sikerült elhelyezkednem. A legnehezebb az volt, amikor a szülőházaikra gondoltunk. Akkor bizony elszorult a szívünk. Én öt év kanadai tartózkodás után megkaptam a kanadai állampolgárságot, néhány éve pedig visszakaptuk a magyar állampolgárságunkat is.

Mivel foglalkozott?

1964 után mint esztergályos és gépjavitó dolgoztam különböző karbantartási helyeken a bányában. Közben vettem Pentintonban egy 4 hektáros gyümölcsösöt. Cseresznyét, almát, őszibarackot termeltem ill. termelek. Elég sokáig két munkahelyem is volt, a bánya és a gyümölcsös. "Két urat kellett szolgálni", de csak így lehetett boldogulni. Ha előbbre akar jutni az ember, akkor sokat kell dolgozni. Az utóbbi időben már csak a gazdálkodással foglalkozom. A többi gazdálkodóval közösen üzemeltetjük a hűtőraktárt és a vegyszerek tárolóját. Az eladást is közösen intézzük.

Kérem beszéljen a családjáról.

Három gyermekem és két unokám van. Nagyobbik lányom Shirley Ann 30 éves, másik lányom Elisabeth Ann 28 éves, fiam Steven 23 éves. Elizabeth Ann kislánya Sarita Nicol 4 éves, kislánya Willson 2 éves. Nagyobbik lányom Ausztráliában esküdtött, de Vancouverban lakik. Másik lányom Hoppon él férjével és a két kisunokával. A fiam pedig Pentintonban lakik, kb. 300 méterre tőlünk.

Mikor kölföldre távozott, gondolta volna, hogy ilyen hosszú idő múlva tud csak hazajönni?

Nem, erre soha nem gondoltam. Arra sem gondoltam, hogy Kanadába fogok kerülni. Csak azt terveztük, hogy Ausztriába, az osztrák-magyar határ mögé fogunk menni. Arról sem volt szó, hogy meddig maradunk. De nem így alakult. Ahogy öregedtünk, a családi kötöttségek miatt sem tudtunk már könnyen mozogni. Ekkor már nem csak magunknak, hanem a családnak is éltünk. A körülmények teljesen megváltoztak.

Miért nem tudott hazajönni eddig? Közrejátszott az, hogy a nyolcvanas évek közepéig disszidenseknek minősítette Önöket az akkori rendszer?

Abban az időben én nem próbálkoztam a hazajövetellel. Tudomásom szerint nem volt különösebb probléma a megfelelő dokumentumok megszerzésével a kanadai Magyar Követségen. Az én hazalátogatásomat elsősorban a családnevelés gondolja, az anyagi helyzet és az időhiány nem engedte. Most végre minden összejött ahhoz, hogy hazajöhessenek.

Folytatás a 12 oldalon!

Folytatás a 11 oldalról!

Mikor döntötte el, hogy hazajön?

Már nagyon régen szerettem volna hazalátogatni. Most úgy történt, hogy a nagy családi eseményre, unokahúgom, Mónika lakodalmára haza tudtam jönni. Hozzájárul ehhez az is, hogy bizonyos otthoni dolgok befejeződtek. Időközben gyermekeim megházasodtak, kevesebb a családi kötöttség, most már könnyebb eljönni. Viszont feleségem nem szeret repülni. Nem merte vállalni a hosszú repülőutat, egyedül jöttem.

A Turai Hírlap 1993. októberi számában megjelent interjúban Maczkó András azt mondta, hogy Ön is nemzetőr volt 1956-ban.

Nem voltam nemzetőr, s tudomásom szerint a társaim közül sem volt az senki.

A kanadai magyarságnak milyen szervezetei vannak? Ön tagja-e valamelyik egyesületnek, klubnak?

Britt Kolumbiában az 1946-ban alapított Nagy Vancouveri Magyar Kulturális Egyesület a legnagyobb, színházi és néptáncsoportja is alakult. De ezen kívül több magyar kulturális szervezet, klub is van. Én az Észak Okanagan és a Dél Okanagan Magyar Clubnak vagyok a tagja. Együtt ünnepeljük március 15-ét, és október 23-át. Összejövünk, elbeszélgetünk egyéb alkalomkor is. Pl. megünnepeljük anyáknapját, apáknapját is.

Milyen kép maradt meg a 18 éves fiatalember emlékezetében Turáról 38 év után? Mire emlékszik vissza szívesen?

Teljesen megváltozott a falu képe. Az öregebb házak, amire én emlékezem teljesen eltűntek, helyükbe újak épültek. Sok minden megváltozott Pl. a vízhálózatra annak idején még csak nem is gondoltunk. Emlékszem, amikor a harisnyaszárból készített rongylabdával fociztunk a poros utcákon. A gyerekkori emlékek örökké megmaradnak. Annak ellenére, hogy voltak nehézségek, szépen felneveltek bennünket szüleink, megtanítottak arra, hogy mindenért meg kell dolgozni. Kedves emlék, hogy annak idején 1954-ben Sára Sándor diplomamunkájában szerepeltem. Régi zsandár ruhákat hozott, amelyekbe többek között Szabó János és én is felöltöttünk s a turai kastélyban sok fotót készítettek rólunk.

Hogy érezte magát Turán most, az eltelt két hét alatt?

Nagyon jól éreztem magam idehaza. Kellemes meglepetésben volt részem Magyarországra érkezésemkor a repülőtéren. Hiszen én csak az öcsémet, Andrást vártam, de kijött elém a rokonság. Nagyon jó érzés volt, hogy így fogadtak. Az elmúlt néhány nap alatt sok régi kapcsolatot sikerült felújítani, találkoztam néhány régi osztálytársammal is. Mindnyájan kicsit megviseltébbek vagyunk, mint ezelőtt 38 évvel. Az életkedv, úgy tűnik mindenkiben megvan. Mindenki igyekszik, hogy vigye valamire.

Most csak egy hónapra jött haza, október 17-én visszautazik Kanadába. Mikor látogat ismét Turára? Szeretnék sokkal sűrűbben, mint eddig sikerült. Természetesen ez függ a körülményektől és az egészségtől. Köszönöm az interjút. Jó egészséget kívánok Önnek és családjának is. Ha teheti, jöjjön ismét minél hamarabb Turára, családjával együtt.

Kuti József

Idősek Világnapja!

Községünkben közel 300 nyolcvan éven felüli idős ember él. Közülük 28-an már a 90 évet is meghaladták. De jó is lenne tudni, hogy hogyan bánjunk ezekkel az idős emberekkel, akik valamikor az ő gyerekeikért mindent elkövettek és lehetőségeikhez mérten mindent megadtak nekik. Igaz akkor még nem volt arra lehetőség, hogy nyugati kocsit vásároljanak gyerekeiknek, de mivel én sem vagyok már fiatal, nagyon emlékszem a vasárnapi ünneplőruhákra, az akkori népi játékokra, a búcsúi és vásári egy-két szem cukorkákra.

Szeressük szüleinket, nagyszüleinket, adjuk meg nekik a tiszteletet, mert ők még akkor a régi világban 8-10 gyermeket nagyon nehéz körülmények között neveltek fel. Ne legyen teher az idős ember, akár rokon, ismerős vagy szülő. Hallgassuk régi történeteiket, mert ők már csak arra emlékeznek és boldogan elevenítik fel fiatalágukat.

Október 1-e az Idősek Világnapja.

A turai Polgármesteri Hivatal megemlékezett erről a napról, örömet szerezve az időseknek összehívta és megvendégelte a 80 év fölötti korosztályt. Bizony nagyon sok résztvevőnek főtájos lett a szeme a meghatottságtól a polgármester úr szép köszöntő beszéde hallatán. Sokan talán nem is az ünnep kedvéért jöttek, hanem azért is, hogy idős barátaikkal találkozhassanak. Ez máskor is megadhatatik nekik, ha eljönnek a Turán évek óta működő Nyugdíjas Klubba, ahová mindenkit szeretettel várunk kis beszélgetésre, énekelgetésre... hagyományörzésre.

Ünnepünkön is meghallgathatták a népdalkörünk szereplését. A Szociális Otthon időseinek is visszajáró vendégei vagyunk. Ott mindig nagy szeretettel várnak minket. Mindenkit arra kérünk, hogy szeresse az idős embereket és legyen türellemmel hozzájuk, mert egyszer mindnyájan megöregszünk, ha csak fiatalon meg nem halunk.

Pecze Ferencné

Sík Sándor

HETVEN FELÉ

Hetven körül

Az ember a világi jónak

Kétszeresen örül.

Halk lesz a szó,

Kettős akkord bűg benne mégis,

A szomorú is meg a szép is:

Köszöntő is meg búcsúzó.

"Köszöntelek,

- Szólnék, - te szép világ, szeretlek",

De a nehéz szók könnyeként peregnék:

"Isten veled, Isten veled!"

Hetven felé

Minduntalan búcsúzna már az ember,

és könnyeit szégyenlős szerelemmel

Szemérmes szókba rejtene.

De megered

a szó patakja s szétveti a mellet:

"Hívlak, szeretlek, kívánlak, öllelek,

Erdők, hegyek, virágok, emberek!"

Hetven körül

Az ember mindennek örül.

Hetven felé,

Mint felhőn át az esti napkorong,

Mindenfelé

Egy fényes árnagy borong:

Az Istené.

Újra: a házasságról, a családról Nagymarosi Katolikus Ifjúsági Találkozó: október 1.

Lassan már hagyománnyá válik ifi-hittan csoportunk részvétele a nagy múltú, több, mint két évtizedre visszatekintő nagymarosi ifjúsági találkozón. Az idén is, úgy mint eddig, az ország minden részéből tömegesen érkeztek fiatalok hátizsákkal, gitárral felszerelve, de szépszámmal látunk kisgyermeküket maguk előtt terelgető vidám házaspárokat is, mint régi, egykori "marosiakat", akik vissza, vissza járnak fiatalságuk fogalmáig lett zárandóhelyére. A gyülekező alatt, reggel kisebb-nagyobb csoportokba verődtek az ország különböző pontjairól érkező fiatalok. Az önfelelt gitározás, éneklés, a vidám beszélgetés alkalmat nyújtott egymás megismerésére, nézeteik, véleményeik kicserélésére. Új barátságok, emberi kapcsolatok születtek itt. Az őszi találkozás témája egyeztetett nyári lelkigyakorlatunk vezérgondolatával, mivel itt is a család témakörét jártuk körül. A mi csapatunk éppen ezért meglehetősen felkészült volt, jólesett újra gondolni, megosztani másokkal is a táborunkban hallottakat. A statisztikai adatok szerint hazánkban az elmúlt esztendőben 38 ezer válást regisztráltak, ebben természetesen nem szerepelnek azok a házaspárok, akik egymástól külön élnek, hivatalosan el nem váltak. A számadatok is azt bizonyítják a szerelem, házasság és a család problémáját nagyon komolyan kell venni, és sokat, nagyon sokat kell róla beszélgetni. Az első, bevezető elmélkedést Blankenstein György és egy, a Házasság Hétvége mozgalomban részt vevő házaspár közösen vezették.

Miért mondja nekem azt a legtöbb jegyespár, hogy még nem láttak boldog házasságot? Miért bomlik fel minden harmadik házasság, és miért boldogtalan sok a maradék kétharmadból? - tette fel a kérdéseket György atya. A házaspár, mintegy válaszként a jó házasság titkáról kezdett beszélni. Az egyik leggyakoribb és legnagyobb hiba, mondták, hogy a férj és a feleség nem osztják meg egymással közvetlen érzéseiket. Ha pontosan megmondom, valójában mit érzek, az kiszolgáltatottá tesz a másikkal szemben. De ha nem mondom el, akár legegyszerűbb érzéseimet is, akkor nem érti meg gondolataimat. A szeretetből fakadó, józan megfontolások vezessenek - fűzte hozzá mindehhez György atya.

Minden kapcsolatban adódnak csalódások - vette át ismét a szót a házaspár - , amikor kiderül, hogy a másik tőlem is, a róla kezdetben alkotott képeimtől is kiábrándító módon különbözik. A válságból a kivezető úton haladva egyre közelebb kerülünk a másik szeretetből aló feltétel nélküli elfogadásához. Ennek során felfedezhetjük párunk miénktől különböző tulajdonságainak értékeit. Fontos, hogy minél több dolgot csináljunk közösen, még ha külön-külön kényelmesebb is volna, ezáltal is közelebb kerülünk egymáshoz. Viszont nem szabad a másikat arra kényszeríteni, hogy minden áron alkalmazkodjon mentalitásomhoz és életstílusomhoz.

Ezután fakultatív programok közül választhattak a jelenlévők. A helyi Művelődési Házban Bíró László Kalocsai-Kecskeméti segédpüspök és Blankenstein György, a templomban pedig Kerényi Lajos a keresztyén családi életet jel-

lemeztek. A plébánia fölötti hegyoldalon a kálvária mellett "Kérdezz-felelek"-et tartott Balázs Béla kaposvári püspök és Brückner Ákos atya. A jelenlévő papokkal Tomka Ferenc szociológus, Budapest-Káposztásmegyeri plébános beszélgetett. Szerzetesekkel és szerzetesei hivatásra készülőkkel Kállay Emil, a kispapokkal és a papi hivatás iránt érdeklődőkkel Jávorka Lajos atya beszélt. A szüleiikkel jelenlévő, de tőlük külön lévő gyermekekkel önként vállalkozók fiatalok szerveztek gazdag programot. Barsi Balázs a ferencesek navícus mestere biblikus elmélkedést tartott a családról. A Biblia nem eszme - mondotta -, hanem család-történet, Ábrahám, Dávid, Jézus családjaé. Minden Isten erejéből élő házaspártól egész nép származik, nemcsak gyermekeik, hanem minden ember révén, akivel jót tettek. A szüzesség vállalásának is csak akkor van értelme, ha termékeny, azaz lelki értelemben teszi atyává és anyává. Amikor Ábrahám öreg szolgálja feleséget keres Izsák számára, ez Isten példázata arra, hogyan keressünk magunknak jó házastársat. (Kell, hogy velünk egy hitet valljon!)

Bíró László püspök atya a szentmise hamiliájában többek között szüleinek tiszteletének fontosságáról szólt. Felhívta a figyelmet arra is, milyen óriási erőforrást jelenthet a fiatal házaspár számára, ha keresztyén kisközösség tagja.

A szüspöki koncelebrációs szentmise után Varga Attila, Silye Jenő és barátai keresztyén rockzenével zárult a találkozó. Úgy gondolom, mi 27-en, akik az ifis csoportunkból részt vettünk e találkozón a nyári táborunkhoz hasonlóan újra gazdagodtunk, újra van mit feldolgoznunk magunkban.

-ifi-

"Isten országa bennetek van!"

E sokat sejtető cím volt a témája az ez alkalommal 1994. szeptember 24-én Boldogon megrendezett Galgamenti Ifjúsági Találkozónak. Isten országa, melyből mindenkinek a mennyország jut először eszébe, pedig a közösség, melyet Jézus nevezett el Isten országának, már itt a földön, az emberi szivekben és tettekben készül fokozatosan és majd a túlvilágon bontakozik ki teljesen. Az ország, melynek nincsenek határai, a tökéletes szeretetre, az igazságra épül. Ennek a Jézus Krisztus által alapított közösségnek vagyunk a munkásai, jó és szeretettel teljes cselekedeteinkkel keressük, teremtjük meg az Isten országát itt a földön, saját emberi társadalmunkban.

Az előadás ezen fő gondolataival vette kezdetét a találkozó, majd az árnyas fák alatt folytatódott, a kiscsoportos beszélgetésekkel, melyen igazán értékes gondolatok és érdekesítő eszmecserék hangzottak el Isten országáról, közösségről.

A beszélgetések során megismerkedett társaság már oldottabban, jókedvűen ment a boldogi plébánia udvarára uzsonnázni és görög táncokat tanulni.

Az énekpróba után érkezett el a találkozó csúcspontja, a szentmise, melyen az egész napos együttélés után mindenki igazán "egy szív, egy lélek"-ként vett részt, énekelt buzgón. A mise után jó barátként, régi ismerősként vált el mindenki, énekelve:

Folytatás a 15. oldalon!

Galgagyöngye helyett Borsalino!

Bizonyára észrevették, hogy a piactéri éttermünk körül nagy volt a sürgés-forgás az elmúlt időszakban.

Az oka, hogy a szövetkezet hosszútávra bérbe adta az épületet. A vállalkozó vállalta, hogy a belső és külső átépítést és tatarozást 3/4 részig fedezi.

Az eredményről már mire az újság megjelenik remélem Önök is meggyőződtek.

A személyes véleményem az, hogy a külső megjelenése, nem beszélve a belső tér kialakításáról az igényes vendég elvárásainak is megfelel.

A címben említett névváltozás nem elírás!

Üzleti megfontolásból kérte a bérlő, hogy járjunk hozzá az "átkereszteléshez".

A megújult környezet biztosítéka annak, ami az épületben történik, az nem borzalmas, hanem valamennyiünk érdekét szolgálja.

Mindkettőnknek azt kívánom kölcsönös meglepedéssel zárjuk az elkövetkezendő éveket.

Még egy pár szót arról, mi az, ami történt a szövetkezetünknel. Malomépületet is sikerült bérbe adni, így a község gyarapodott egy fürdőszoba-felszerelést gyártó és egy kerti mag és kisgép kereskedéssel.

Nemcsak rendszeres vásárlóinknak, de másnak is feltűnt, feltűnhetett, hogy rendszeresen különböző vásárlói akciót szervezünk az ABC-ben és az iroda melletti élelmiszerboltunkban. Több árféleséget 10-30 %-os árengedménnyel árusítottunk. Olcsóbban adtuk az olajat, lisztet, különböző édesipari terméket, mosóporokat, dezodorokat, ivóleveket, konzerveket. Akcióink tovább tartanak. Október 31-től - november 5-ig Őszi ÁFÉSZ Napok keretén belül a szövetkezetnél olcsóbb lesz a Ráma, a Delma margarinok, a Friol étolaj, a Top Joy ivólé, a citromlé, különböző húskonzervek, a mazsola, Ciff, Ultra- és Bip-készítmények, Pampers pelenkák, Johnson babaápolási cikkek, papírsebkezők, egészségügyi papír, kókuszreszelék és a bors, de ezen kívül nagyon sok árucikk. Várjuk Önöket! Az említett kedvezmény a mostani akciónkra is érvényes.

Várható, hogy december hónapban is lesz akciónk, amivel segíteni tudjuk az ünnepi bevásárlásukat.

Érdeemes a boltjainkat látogatni!

Gólya István
ÁFÉSZ Int. Biz. elnök

13. oldal folytatása.

"Ne gyűjts itt a földön kincseket,
 Ott van szíved, hol őrzöd kincsed
 Isten Országá a te hazád
 Egyedül őt szolgálj az ég Urát.
 Keressétek az Isten Országát
 keressétek az ő Igazságát
 Isten útján járjad életed
 Atyád megadja mindazt, mi kell neked."

K.B.

17. oldal folytatása

Ezt követően az átvételi igazolással ellátott adatlap egy példányát a kártalanítási igény érvényesítése érdekében az Ipari és Kereskedelmi Minisztérium Piaci Főosztálya részére (525 Budapest, Pf. 96.) kell eljuttatni.

Javasoljuk, hogy a vásárlóktól a rossz minőségű paprikát vásárolják vissza, és azt is adják át az üzleti készletekkel együtt.

Az Ipari és Kereskedelmi Minisztérium nyomatékosan felhívja a forgalmazók figyelmét, hogy kötelezettségeiknek haladéktalanul tegyenek eleget annak érdekében, hogy az új, jó minőségű paprika forgalmazása mielőbb megindulhasson, a forgalmazást tiltó rendelkezés visszavonásra kerülhessen.

Ipari és Kereskedelmi Minisztérium

2. sz. melléklet

A fűszerpaprika begyűjtésére kijelölt raktárak:

Pest megye

Ferencváros 1095 Budapest, Hidépitő u. 3.

Telefon: 134-2946

Pilis

2721 Pilis, Nyáregyházi dűlő (Pilis-Nyáregyháza úton, Pilis végén balra, Kölcsey u.)

9. oldal folytatása!

Tura helyi 2. sz. j.

V.á. - Galgahévízi út

1. sz. j. 7,17-7,26

(7,12-7,21) hét végén v.á.-ról

6. sz. j. 7,30-7,41

(7,25-7,34) hét végén G.h. útról

2185 Tura - Zsámbok (folyt.)

7.sz.j. 7,09-7,18

(7,16-7,25) munkanap

(7 perccel korábban)

Tura,Zs. u. - Zsámbok

14.sz.j. 7,20-7,40

(7,27-7,47) munkanap

(7 perccel korábban)

2122 Gödöllő - Tura

3.sz.j.

indul Gödöllő,Ganz Mérőgyár / hétfő - péntek / : 6,15

érkezik Tura, Zsámboki u. aut. forduló : 7,08

KÖSZÖNET

Az idén is megrendezésre került a Szüreti felvonulás mely nagy sikert aratott. Ezúton szertné megköszönni a rendezőség minden szereplőnek és résztvevőnek a fáradozását.

Köszönjük.

Osztálykirándulás a Bükk hegységben

1994. szeptember 30., a nyolcadik osztályosok kirándulása.

Az útvonal célja Szilvássvárad és környéke. Mint ahogy a címből is kiderül, ez a Bükk-ben van. Szép kis falu az erdőség közepén. Az út első felét gyalog tettük meg. Fölmentünk az ősemlék barlangjához. Útközben átmentünk a Szalajkavölgyön. Itt megtekintettük a vadászmuzeumot is, melyet egy régi vadászházban rendeztek be. 1986-ban nyitották meg a nagyközönségnek.

A barlang előtt Békési Pista bácsi elmondott egy történetet a helyről. Bementünk, ahol csak a nagy üresség fogadott bennünket. Egy kicsit csalódtunk, hiszen semmi nem emlékeztetett bennünket a valamikori lakóra.

Vissza kisvasúttal jöttünk a faluba. Vásároltunk, majd hazaindultunk.

Este fáradtan, de teli élményekkel érkeztünk Turára.

Szabó Richárd 8. a.

Kirándulás a BNV-re

A 7. évfolyam a BNV-re ment kirándulni. 17-én szombaton délelőtt a vasútállomásról indultunk. Az idő esős és hűvös volt, de ennek ellenére a hangulat kitűnő. A váróterem, majd miután felszálltunk, a vonat is zengett a gyerekzsivajtól. A tanárok nem győztek minket fegyelmelni. A BNV területe felé tartva találgattunk, hogy milyen lehet, meg hogy melyik pavilonba fogunk bemenni. Egyszóval összevissza nyüzsögtünk. Miután beléptünk a BNV területére, négyes csoportokra oszolván elkezdtünk barangolni a térképek segítségével. Ahányan voltunk annyi felé. Megbeszélte minden osztály az osztályfőnökével, hogy mikor és hol fognak találkozni, addig mindenki arra mehetett amerre akart. A különböző pavilonokban Magyarország és más ország vállalatai állították ki az általuk gyártott új termékeket, - amelyeket eladásra is kínáltak. Emellett nagyon sok érdekes dolgot láttunk. (Bútorokat (vizágy) számítástechnikai újdonságokat, játékokat, élelmiszeripari termékeket stb...) Több koncerten is résztvehetünk. Pl: láttuk Szandit és Zoltán Erikát. Rengeteg program, műsor, divatbemutató várt ránk. E sok program közül mindenki megtalálta magának a megfelelőjét. Azt hiszem a DILI-bolt mindenkinek

megnyerte tetszését, de érdekes volt a SZERENCSEKERÉK pavilon is. Egy nap alatt képtelenség volt bejárni ezt a nagy területet. Erre több napot kellett volna szánni. Azonban a járkálás, nézelődés közepette hamar elérkezett a gyülekező ideje. Majd azon vettük észre magunkat, hogy hazafelé tartunk. Senkinek nem volt kedve hazamenni, mert nagyon jó volt a hangulat. De a vonat ennek ellenére megállt Turán és nekünk le kellett szállni. "Érzelmes" búcsút vettünk egymástól, s mindenki élményekkel telten indult haza.

Galambos Edit és Rácz Ildikó

Tanulmányi kirándulás a Mátrába

1994. szeptember 30-án a 4. osztály tanulmányi kirándulásra indult a Mátrába. 4.b. osztályosok, Lelik Mónika osztályfőnökönk vezetésével lelkesen indultunk az új és általunk ismeretlen szép tájak felfedezésére.

Úticéljaink a következők voltak:

Kékestető, a Parádi Kocsimúzeum, a Sástói Kilátó, Mátrafüred és a Gyöngyösi Múzeum.

Első állomásunk a Kékestető volt. A magas fák borította hegye minden természetszerűtől ámulatba ejtettek. A sífelvonók és sípályák látványára örömjongás tört ki, hogy ide jöhetnénk sielni.

A Parádi Kocsimúzeum mindenkinek nagyon tetszett. Itt láttunk: régi hintókat, számhúzókat, királyi kocsikat, vadászkocsikat, lovakat. A Zéro nevű lovat mindenki kényeztetni próbálta.

Ezek után következett kirándulásunk csúcspontja, a Sóstói Kilátó. Oda feljutni merészségre és bátorságra volt szükségünk, de a cél elérés érdekében szinte mindenki legyőzte félelmét. Ez sokunk számára sikerélmény volt.

A körülbelül félórás gyalogtúránk után Mátrafüredre érkeztünk. Az idő gyorsan telt, mert a kis csapat énekelve tette meg az utat. Az itt lévő bazársorban mindenkinek sikerült a zsebpénzét ajándékokra elkölteni.

Utolsó úticélunk a Gyöngyösi Múzeum. Az itt kiállított sokrétű növény- és állatvilág mindenkinek tetszett.

A bébi mamut csontok nagy megrökönyödést keltettek. Ezek a bébi csontok beborították a egész termet.

Az osztályfőnökünk és a mi véleményünk is az, hogy több ilyen jellegű kirándulást kellene szervezni.

Ez a kirándulás nekünk sokat jelentett. Új ismereteket szereztünk, jól éreztük magunkat.

Fülöp Annamária

Tájékoztató a választásokról

Tisztelt Választópolgárok!

Mint közismert, a Magyar Köztársaság elnöke 1994. december 11-re (vasárnapra) tűzte ki a helyi önkormányzati általános választásokat.

A 10.000 vagy annál kevesebb lakosú településeken, így Turán is kislistás, polgármester, helyi kisebbségi önkormányzati és megyei listás választásra kerül, ill. kerülhet sor, amennyiben legalább 5 - magát azonos kisebbséghez tartozónak valló - személy, a kisebbségi önkormányzati választást kezdeményezi.

A kislistás választási rendszer azt jelenti, hogy a 10.000 vagy ennél kevesebb lakosú településeken a képviselőket egy ún. kislistán választják meg. Ha kevesebb jelölt indul, mint a megválasztható képviselők száma (ez Tura esetében 13 fő), a választás nem tartható meg és időközi választást kell kitűzni. Kislistás képviselőjelölt az lehet, akit a nyilvántartásban szereplő választópolgárok legalább 3 %-a jelöltnek ajánlott.

A polgármester-választáson az indulhat, akit a település nyilvántartásában szereplő választópolgárok legalább 5 %-a polgármester-jelöltnek ajánlott.

A megyei közgyűlési választás tekintetében minden megyében két választókerület van, külön a 10.000, vagy ennél kevesebb lakosú, és külön a 10.000-nél több lakosú települések számára.

A fenti négy választásra, mely egy napon történik, s egyfordulós lesz külön-külön hivatalos szavazólap fog szolgálni.

A választásokon jelölt az lehet, akinek választójoga van, a jelölést elfogadja, nincs olyan tisztsége, amely összeférhetetlen a képviselői, polgármesteri megbízásával, ill. megválasztása esetén arról lemond.

Jelöltet ajánlani ajánlóíven vagy titkos ajánlással a hivatalban lehet. A választópolgárok vagy jelölő szervezetek 1994. november 6-tól november 21-ig ajánlhatnak jelöltet.

A választók az ajánlóíven aláírásukkal két vagy több jelöltet, ill. listát is támogathatnak, egy ajánlóívet azonban, - mely ugyanazon jelöltre, ill. listára vonatkozik - csak egyszer írhatnak alá.

Ha a választópolgár ugyanazon ajánlóívet többször is aláírta, az ajánlását csak egyszer kell figyelembe venni.

Az a választópolgár, akit több helyen is jelöltek, legkésőbb 1994. november 22-ig nyilatkozik, hogy melyik jelölést fogadja el.

A jelöltajánlásért vagy az ajánlás gyűjtéséért ellenértéket felajánlani, kérni, adni, vagy elfogadni tilos!

Választási kampányt 1994. november 6-tól december 9-én 24,00 óráig bármely választópolgár folytathat.

Nem minősül a kampánycsend megsértésének a választási szerveknek a fenti időpontot túli, kizárólag a választási tudnivalókról adott tájékoztatása, továbbá a választási részvételre vonatkozó pártsemleges felhívása.

Október 17-én - törvényes határidőn belül - 6 fő aláírásával, a jogszabályi előírások betartásával, kezdeményezték Turán a helyi cigány (roma) kisebbségi önkormányzati választás kitűzését.

A választást 50 nappal (X. 27-ig) a települési önkormányzati választást megelőzően, azzal azonos napra, a helyi választási bizottság tűzi ki.

A kisebbségi önkormányzati választás is egyfordulós lesz, s akkor lesz érvényes, ha azon legalább 50 választópolgár érvényesen szavazott.

Ha a kisebbségi jelöltnek ajánlott személy e minőségét az ajánlóív megnyitáskor bejelenti, akkor ezt az ajánlóíven, szavazólapokon - kívánságára az etnikai kisebbség anyanyelvén is - fel kell tüntetni.

Ha a települési képviselőválasztáson a szavazás eredménye alapján, egyik kisebbségi jelölt sem szerezne mandátumot, meg kell állapítani azt a szavazatszámot, amely azonos a kislistán legkevesebb szavazattal mandátumhoz jutó jelöltre leadott érvényes szavazatok felével.

Mandátumhoz jut minden, mandátumot nem szerzett kisebbségből egy-egy jelölt, aki az így megállapított szavazatszámánál többet ért el, ha a kisebbségen belül több ilyen jelölt is van, akkor a legtöbb szavazatot elért jelölt.

Röviden ennyiben kívántam tájékoztatást nyújtani első sorban a választás jelölt ajánlási szakaszáról.

Vadász György jegyző

A novemberi szám nagyobb terjedelemben a Helyhatósági választással és Választási törvény további ismertetésével fog foglalkozni.

Itt szeretném megjegyezni, hogy külön számban lapunk lehetőséget kíván biztosítani mind a polgármester-jelölteknek, mind a képviselő-jelölteknek a bemutatkozásra.

Ennek érdekében minden jelölttől kérünk egy 4 x 4 cm-es igazolványképet a teljes bemutatás érdekében.

A polgármester-jelölteknek az újság fél oldal terjedelmet biztosít.

A képviselő-jelölteknek 1/6 oldalt biztosít a TURAI HÍRLAP.

Kérem a jelölteket, hogy 1994. november 25-ig szíveskedjenek bemutatkozó írásukat a Polgármesteri Hivatal 3. szobájában leadni. A később jelentkező bemutatkozó írsokat sajnos nem tudjuk megjelentetni a lapban.

B.S.

Az Ipari és Kereskedelmi Minisztérium közleménye a fűszerpaprika forgalombahozatali korlátozásának végrehajtásáról

Az Ipari és Kereskedelmi Minisztérium a 24/1994. (X. 1.) IKM - rendelet végrehajtásával kapcsolatban a következőkről tájékoztatja a kis- és nagykereskedelmi forgalmazókat, üzleteket, raktárakat és raktáruházasokat.

A forgalomból kivont paprikát a Közlemény I. számú mellékletében szereplő adatlap kitöltésével egyidejűleg el kell juttatni az ugyancsak a Közlemény 2. számú mellékletében megjelölt bármely begyűjtőhelyre. Újabb begyűjtőhelyek kijelölését a későbbiekben közétesszük.

Folytatás a 15. oldalon!

Elsősegélynyújtás II. Folytatás...

Folytatás az előző számból ...

TELEFONÁLÁS SEGÍTSÉGÉRT, MENTŐHÍVÁS

Az elsősegélynyújtó csak abban az esetben telefonáljon, ha nincs más helyette. Ilyenkor a sérültet magára kell hagynia, tehát ebben az esetben előbb végezze el a legfontosabb beavatkozásokat, az említettek után:

- légútbiztosítás,
- vérzéscsillapítás,
- eszméletlen beteg stabil oldalfektetése stb.

Ezekről a későbbiekben bőven lesz szó.

A mentők jelentkezésekor az ügyeletes szolgálatvezető fogja felvenni a telefont, nagyon fontos, ne tegye addig le a telefont, még azt a szolgálatvezető meg nem szakítja!

Miről kell információt adni:

a./ Mi történt: lehetőleg mindig a valós történést, érthető módon mondjuk el. Pl. teherautó és egy (vagy több) személygépkocsi ütközött; motorkerékpáros gyalogost gázolt, stb.

b./ Hol történt: A pontos helyszínt kell mindig megadni, kitérni arra, hogy honnan lehet megközelíteni, milyen utakadályok, útlezárások, egyéb akadályozó tényezők lehetnek. A pontos helyszín pl.: Tura, Kossuth u. ABC előtt, vagy házzszámmal, esetleg a főútvonal pontos számát (3, 30-as), a települések között történt a települések pontos nevével.

c./ Hány sérült van, illetve milyen sérüléseik vannak.

A pontos telefonálással már a sérültek segítünk, hiszen a jó információk adásával a szolgálatvezető megfelelő számú, és minőségű mentőegységet riaszt (rohamkocsi, mentőhelikopter, stb.) rendkívüli esetekben, pl. tömeges balesetnél.

A rosszul megadott helyszín esetében a sérült életkilátásai, esélyei romlanak, ha a mentőegység valahol máshol keresgéli a beteget.

Mentőhívás után értesítsük az orvost! A nem balesetekhez történő mentőhívásnál, ahol nem látta még az orvos a beteget, több esetben a szolgálatvezető először az orvoshoz utasítja a telefonálót. Egyesekben ez bosszúságot okoz, pedig a mentődolgozó a mentés elvének megfelelően helyesen jár el. Az aszódai mentőállomásnak 13 település és ezek minden vonatára, áthaladó főutakra kell mentőállást biztosítania.

Szeretnénk közölni, hogy mely esetekben lehet orvos nélkül is mentőt kérni.

- Minden nemű balesetkor, vérzéseknél, töréseknél stb.
- Minden nemű mérgezőesetkor.
- Szüléskor.
- Nőgyógyászati vérzéseknél.
- Eszméletvesztéskor.
- Légútelzáródáskor, fulladás, akasztás, zsinogelés, betemettetéskor.
- Közterületi rosszulleteknél.
- Égésnél, fagyásnál.
- Régi szívbeteg rosszulletekor.

Ha viszont nem biztos benne, hogy mikor lehet orvos utasítása nélkül mentőt hívni, nyugodtan telefonáljon, de kérjük, hogy a szolgálatvezető esetleges elutasítását ne elzárkóznak vegye, hanem cselekedjen a tanácsainak megfelelően.

1972. évi II. törvény az egészségügyről.

28. §. (1) Minden állampolgár köteles szükség esetén tőle elvárható segítséget nyújtani sérült, balesetet szenvedett, vagy olyan személynek, aki életét vagy testi épségét közvetlenül veszélyeztető helyzetbe jutott.

Ne feledjék: **MINDNYÁJUNKAT ÉRHET BALESET!**

1994. szeptember hónapban Tura nagyközség területén 128 mentőfeladatot láttunk el. (Mentőfeladat: valamely személy gyógyintézetbe, vagy gyógyintézetből lakásba való mentőszállítás.)

A feladatok, vagyis betegszállítások a következő differenciált-ságban oszlottak meg:

"A" (azonallos feladat, mely esetben a beteg súlyos állapotban, ill. életveszélyben van; ilyenkor a mentőállomárról a bejelentési időtől számítva reggel 6-22 óráig 1 percen belül, 22-6 óráig 2 percen belül ki kell vonulnia a mentőegységnek): 15 esetben volt.

"3 ó" (3 órás feladat, mely esetben a bejelentési időtől számítva a beteget 3 órán belül gyógyintézetbe kell szállítani, ha ez idő alatt ez nem sikerül, akkor a bejelentési időtől számított 3. óra percének leteltekor azonnalosanak minősül): 17 esetben volt.

"Alk" (Alkalmi feladat, mely esetben a nap 24 órájában, ill. a rendelési időben kell a beteget elszállítani gyógyintézetbe, vagy gyógyintézetből lakására): 96 esetben volt.

Turáról	Hatvanba:	50
	Bp-re	: 23
	Aszódra	: 5
	Ker.tarcsára	: 5
Turára	Hatvanból	: 28
	Bp-ről	: 11
	Aszódrol	: 5
	Ker.tarcsáról	: 1 beteget

szállítottunk.

A legsúlyosabb közlekedési baleset Turán 09. 12-én történt. vonatkicsiklás volt. A mentés történetében a vonatbalesetek mindig is a legsúlyosabb eseteknek számítottak, hiszen a balesetek száma, a helyszín rossz megközelíthetőség lehetősége, a további fokozott balesetveszély (magasfeszültség, roncsok helyzete, metőautóval megközelítés néha lehetetlen) tovább veszélyeztetik mind a sérültek, mind a mentődolgozók testi épségét, ill. életét.

A turai vonatbaleset a maga nemében szerencsés kimenetelű volt. Szerencsés volt, mert nem történt haláleset, nem csúcsidőben siklott ki a szerelvény 4 kocsija, (akár 400 sérült is lehetett volna) a 16 sérült közül 1 volt súlyos állapotban.

A balesetről bejelentés a mentőállomásra 13,15 órakor történt, a turai MÁV-állomás szolgálattevőjének részéről.

13,16 órakor 3 mentőgépkocsi indult el az aszódai mentőállomárról, majd ugyanebben az időben a hatvani és a gyöngyösi mentőállomás értesítése folyamán 1-1 mentőgépkocsi indult el a jelzett városokból, 13,17 órakor Bp-ről 1 rohamkocsi, a gödöllői mentőállomárról 1 esetkocsi, a Vácot végző mentőhelikopter, a Pest megyei Mentőszervezet vezető főorvosa indultak a helyszínre.

A legelső visszajelzés 13,33 órakor történt, melyben 1 súlyos és 7 könnyű sérült feltalálásáról jelent a kárhelyparancsnok. A további 8 sérültet a hatvani MÁV-állomáson lelték fel.

Dr. Baka Gyula Központi Orvosi Ügyelet orvosa szintén részt vett a mentésben.

A gyorsan helyszínre érkező mentőerők, a tüztöltés, a rendőrség, és más szakemberek megfelelő együttműködésének köszönhetően a baleset helyszínének felszámolása (a sérültek kimentése, ellátása, és elszállítása) rövid időn belül megtörtént. A mentők részéről köszönetet mondunk mindenkinek, akik a mentésben részt vettek, ill. a mentést egyéb ténykedéseikkel segítették.

OMSZ Aszód

Folytatjuk...

SPORT

KÉZILABDA**NŐI-IFI**

Tura- Váci Forte II.	26-13
Martonvásár - Tura	8- 5
Isaszeg - Tura	11-12
Tóalmás - Tura	9-22

Ezidig lényegesen jobban szerepel csapatunk, mint az előző évben.

NŐI-FELNŐTT

Tura - Váci Forte II.	18-14
Legjobb dobó: Tóth K. 5	
Martonvásár - Tura	8-17
Legjobb dobó: Vandornyikné	
Isaszeg - Tura	10-16
Legjobb dobó: Tóth K. 5	
Tóalmás - Tura	14-24
Legjobb dobó: Tóth K. 13!	

Az eredmények azt mutatják, hogy jó csapat kovácsolódott a gödöllői, hatvani és turai lányokból, asszonyokból. A bajnokság elején idekerült hatvani lányok nagyon gyorsan és jól beilleszkedtek a közösségbe.

FÉRFI

Ercsi - Tura	23-22	(15-10)
Legjobb dobó: Elter (13)		
Tura - Soltvadkert	28-28	(13-15)
Legjobb dobó: Elter (9), Raffai (5)		
Alap Se - Tura	39-24	(17-16)
Legjobb dobó: Elter (15), Raffai (4)		
Tura - Dávod SK	24-25	(12-12)
Legjobb dobó: Raffai (5), Elter (4)		
MÁV Előre - Tura	23-17	(12- 7)
Legjobb dobó: Elter (5), Raffai (4)		

A csapat a 3 megszerzett pontjával a mezőny második felében található.

A kézilabdások őszi tabelláit a jövő havi számunkban tudjuk közre adni.

LABDARÚGÁS**SERDÜLŐ II.**

Gödöllő - Tura	0- 7
Gól: Diós Gábor 2, Diós Dániel, Kátai Krisztián, Szénási Dezső, Soós Attila, Szekeres Gergő	
Pécel - Tura	0- 3
Gól: Kátai Krisztián 2, Szénási Dezső	

SERDÜLŐ I.

Veresegyház - Tura	0- 4
Gól: Hubert Norbert, Szilágyi Szilárd, Bata Balázs, öngól	
Tura - Viktória	7- 0
Gól: Hubert Norbert, Szilágyi Szilárd, Tóth Zsolt, Gólya Tamás, Bata Balázs, Kátai Krisztián, öngól	
Kerepes - Tura	0- 7

Gól: Bata Balázs 2, Hubert Norbert 2, Bojtár Zoltán 2, Tóth Zsolt 1

Tura - Hévízgyörk 9- 0
Gól: Bata Balázs 4, Tóth Zsolt 2, Szilágyi Szilárd, Bojtár Zoltán, Szilágyi Balázs

Aszód - Tura 2- 4
Gól: Bojtár Zoltán 2, Tóth Zsolt, Hubert Norbert
Tura - Dány 16- 0

Gól: Szilágyi Szilárd 3, Bata Balázs 3, Bojtár Zoltán 3, Soós István 2, Tóth Zsolt, Hubert Norbert 2, Gólya Tamás, Bata István

Tura - Bag 5- 1
Gól: Tóth Zsolt 2, Soós István 2, Kátai Krisztián
Mindkét serdülő csapatunk az 1. helyen várja az őszi további mérkőzéseket.

IFI

Pomáz - Tura	1- 0
Tura - Maglód	0- 3
Tura - Kartal	2- 0
Gól: Pécsi István 2	
Ráckeve - Tura	0- 0

A csapatunk a mezőny közepén várja következő ellenfeleit.

FELNŐTT

Pomáz - Tura	2- 4
Gól: Mészáros Csaba 2, Breznai Attila, Nagy Gábor	
Tura - Maglód	1- 0
Gól: Breznai Attila	
Tura - Kartal	3- 1
Gól: Őszi Csaba, Tóth Balázs, öngól	
Ráckeve - Tura	1- 1
Gól: Breznai Attila	

Csapatunk 3 ponttal előzi meg a 2. helyezettet. Az őszi szezonból még 5 forduló van hátra.

ÖREGFIÚK

Kartal - Tura	5- 2
Gól: Győri Tibor	
Tura - Veresegyház	3- 3
Gól: Szilágyi József 2, Pásztor Péter	
Tura - Pécel	3- 1
Gól: Szilágyi József 2, Rácz István	
Kistarcsa - Tura	2- 3
Gól: Pásztor Péter 3	
Tura - Mogyoród	2- 1
Gól: Győri Tibor, Galambos László	
Vácszentlászló - Tura	1- 2
Gól: Tóth M. Imre, öngól	
Tura - Erdőkertes	3- 0
Gól: Kátai Gábor, Kerek Mihály, Rácz István	

A bajnokság kezdetére sebtében összeállt csapat egyre jobban belelendül.

Tóth M. Imre

ANYAKÖNYVI ADATOK:**Születés:**

Barany Márk	(1994. 08. 24.)
Dallos Klaudia	(1994. 09. 05.)
Dóczi Zsolt	(1994. 09. 19.)
Farkas Melinda	(1994. 08. 19.)
Hadrik Luca	(1994. 08. 31.)
Kállai Patrik	(1994. 09. 21.)
Pataki Zsuzsanna	(1994. 09. 02.)
Toldi Fanni	(1994. 09. 11.)
Tóth Balázs	(1994. 08. 27.)
Zágoni-Szabó Tünde	(1994. 09. 01.)

Házasságkötés:

Horváth Zoltán	- Maldrik Tünde
Morvai Szabolcs	- Szilágyi Tünde
Szabó László	- Sára Mónika
Varga Viktor	- Gólya Timea

Halálozás:

Katona Piroska	(79 éves) Tura, Szt. István út 62.
Kátai Rudolf	(54 éves) Tura, Radics B. út 4.
Kocsis László	(57 éves) Tura, Bem J. út 7.
Lévay Ferencné, sz.: Tóth-G. Teréz	(81 éves) Tura, Táncsics út 62.
Nagy Istváné, sz.: Cseke Julianna	(83 éves) Tura, Szt. István út 62.

**Tájékoztató
csatornázási díjbefizetésről**

Olvasóink többségéhez már elküldte Társulatunk az érdekeltségi hozzájárulás kivetéséről szóló értesítést. A félreértések elkerülése végett újságunkban közöljük részletezve a fizetési lehetőségeket.

1994-ben 3000 Ft a fizetési kötelezettség. Ebből 2000 Ft "szándékmegegerősítő összeg"-et már befizettek a tagjaink. Tehát 1000 Ft marad még 1994. évre, amit november és december hónapban 500-500 Ft-onként kérjük szíveskedjenek befizetni.

Akinek a gázberuházásból visszaradt 3900 Ft-ja, azt az önkormányzat kiegészítette 5000 Ft-ra. Ebben az esetben az első fizetési kötelezettség 1995. május hó. Ha a Tagtársak pénzügyi lehetősége megengedi, korábban is el lehet kezdeni a befizetéseket.

Ismételt lehetőség van még a kedvezményes 50 ezer Ft-os egyösszegű befizetésre.

Olvasóink elnézését kérjük, hogy a kivetésről szóló értesítőben nem részleteztük a fizetés módját.

**Tóth István
polgármester**

FELHÍVÁS

Felhívjuk a község területén lévő ebtartók figyelmét, hogy 1994. október 1-től folyamatosan végezzük a

kóbor ebek kiirtását.

Az elmúlt években jelentősen elszaporodtak a közterületen a kóbor ebek. Gyalogosokat, embereket támadnak meg.

Felhívjuk az ebtartók figyelmét, hogy gondoskodjanak az ebek zárthelyen történő tartásáról, mert ellenkező esetben kóbor ebként kiirtásra kerülhet, melyért felelősséget vállalni nem áll módunkban.

Az állategészségügyi jogszabály előírja az ebek zárthelyen történő tartását. Továbbá az állat tartásával felmerülő problémák teljes egészében az állattartót terhelik.

Kérem fentiek szíves tudomásul vételét, és kérjük a lakosság együttműködését fenti probléma megoldása érdekében.

**Vadász György
jegyző**

FELHÍVÁS**Tura nagyközségben működő
vendéglátó egységek vezetői
részére**

Az Általános Iskola jelezte a Polgármesteri Hivatal felé, hogy iskolás korú gyermekek rendszeresen látogatják a vendéglátó egységeket, discoba járnak és játéktérmekekben szórakoznak, késő esti órákig.

Felhívjuk a nagyközség területén működő minden vendéglátóipari egység vezetőjének figyelmét, hogy fordítsanak fokozott figyelmet arra, hogy a vendéglátó egységben 16 éven aluli gyermekek 20 óra után szülői felügyelet nélkül ne tartózkodjanak.

Továbbá 18 éven aluliak szeszitalal történő kiszolgálása tilos!

"Aki 16. életévét be nem töltött személynek vendéglátó üzletben való tartózkodására vonatkozó szabályokat megszegi 10.000.- Ft-ig terjedő pénzbírsággal sújtható", a 17/1968. (IV. 14.) Korm. sz. rendelet 21/a. §-a értelmében.

Vadász György jegyző

A Turai Hírlap vásárlási helyei:

Nagyközségi Könyvtár, Posta, Piac tér (Átsné), Takarékszövetkezet, Vasúti hírlapárus, Éliás Zoltán (Tura, Petőfi tér 7.)
Mini Presszó (Honvéd utca), Sláger ABC (Zsámboki út), Pékség, Napsugár élelmiszer üzlet (Régi Vásártér 15.).

Turai Hírlap -közeleti Havilap-
Kiadja a Turai Polgármesteri Hivatal
Felelős kiadó: Tóth István polgármester
Megbizott szerk.: B. S.
4. évfolyam 6. szám
Nytsz.: B/BHF/567/P/91.

Levél cím: Polgármesteri Hivatal, 2194. Tura
Készült: 550 példányban a RO-LA Kft. nyomda
üzemében Valkón
Felelős vezető: Rózsavölgyi Sándor